

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 9 JUNI 2022

[Typ hier]

Datum verslag 17 juni 2022
Locatie Stadhuis, de raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag september 2022

Aanwezigen:

Middagvergadering

10 De voorzitter, de heer H. Bakker, de burgemeester mevrouw S. Dijksma, en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), mevrouw B. van der Wilt (D66), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), mevrouw S. Nolten (Bij1), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer R. Maas (VOLT), de heer R. Wiegant (SP), de heer El Abassi (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 9 juni 2022

	Aanwezigen:.....	- 1 -
	1. Opening en mededelingen.....	- 1 -
20	2. Vaststellen van de agenda van 9 juni 2022.....	- 2 -
	3. Vaststellen van ingekomen agenderingen.....	- 2 -
	3.1 Raadsvoorstel wijziging legesverordening 2022 in verband met een nieuw tarief voor het thuisbezorgen van reisdocumenten.....	- 2 -
	3.2 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven.....	- 2 -
	4. Verslagen.....	- 4 -
	Conceptverslag openbare vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 12 mei 2022; ter vaststelling - 4 -	
	Verslag Adviescommissie Controle en Financiën van 21 april 2022; ter informatie - 4 -	
30	5. Toezeggingen/moties.....	- 4 -
	6. Raadsvoorstellen Veiligheidsregio Utrecht.....	- 4 -
	6.1 Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2023 - 4 -	
	6.2 Raadsvoorstel Zienswijze Voorlopige jaarstukken 2021 VRU - 4 -	
	7. Jeugdcriminaliteit.....	- 5 -
	8. Raadsbrief rapportage "Aanpak Ongewenst gedrag en openbare ordeproblemen Kop van Lombok".....	- 17 -

Middagvergadering 9 juni 2022

40 **1. Opening en mededelingen**
De voorzitter opent de vergadering omstreeks 09.30 uur, en heet alle aanwezigen welkom.
Mededelingen commissie en college
Geen.

2. Vaststellen van de agenda van 9 juni 2022

De voorzitter constateert dat de commissie de agenda conform het voorstel vaststelt.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

50 **De voorzitter** attendeert op de ingekomen agendering.

3.1 Raadsvoorstel wijziging legesverordening 2022 in verband met een nieuw tarief voor het thuisbezorgen van reisdocumenten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) polst haar mede commissieleden of er een basis is voor agendering van dit raadsvoorstel met de A-status.

Mevrouw Meerdering (VVD) wil graag de gelegenheid om na afloop van de commissievergadering op deze vraag antwoord te geven.

60 **De voorzitter** staat haar dat toe. Hij vraagt de commissieleden dit tijdig door te geven om die informatie in de agenda te kunnen verwerken. Vooralsnog staat dit punt voor een bespreking van een half uur op de agenda.

3.2 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

De voorzitter, licht toe dat de griffie één voorstel heeft ontvangen van de heer Dijkstra van EénUtrecht.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) licht toe *participatie en zeggenschap* te willen agenderen om dat in algemene zin goed te bespreken in deze commissie.

Hij stelt voor een Raadsinformatiebijeenkomst te houden over een inspirerend voorbeeld als introductie op de bespreking in de commissie van dit onderwerp.

70 Hij attendeert op de vier vragen die hij heeft ingestuurd. Hij nodigt andere fracties uit om hierop aanvullingen te geven.

De voorzitter attendeert op een afzonderlijk traject binnen het presidium in dit verband. Hij nodigt de heer Dijkstra uit aan te geven hoe hij dat afzonderlijk traject aangehaakt ziet aan zijn voorstel.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) hoopt dat beide trajecten ook haar ondersteunen. Het gaat hem om een politiek gesprek in de commissie over hoe de participatie te verbeteren en hoe de zeggenschap in de stad te verdelen (de Gemeenschap binnen kaders van de gemeenteraad). In het presidium worden vooral procesmatige verbeteringen besproken: hoe de rol van de gemeenteraad te versterken is, in het contact met burgers.

80 **De voorzitter** nodigt de overige commissieleden uit hierop te reageren. Welke behoefte hebben zij in deze agendering.

Mevrouw Van der Wilt (D66) steunt de behoefte dit te bespreken in een commissievergadering. Zij wil dat graag doen aan de hand van enkele concrete vragen, die zij ook denkt te ontvangen in het kader van SAMEN STAD MAKEN. Zij wil graag meedoen met de agendering, maar dan wel samen met mensen die ook een politieke vraag hebben. Het gaat haar hierbij ook om de rol van de raad, de rol van het college in Samen Stad Maken.

De voorzitter vraagt of mevrouw Van der Wilt ook behoefte heeft aan een Raadsinformatiebijeenkomst.

90 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) heeft de indruk dat het hier meer gaat om hoe naar een andere stad te kijken. Het hoeft voor haar geen Raadsinformatiebijeenkomst te zijn.

De heer Maas (VOLT) sluit zich aan bij de inbreng van mevrouw Van der Wilt en van de heer Dijkstra; het debat hierover lijkt hem zeer zinvol. Hij ziet dit graag goed

voorbereid en goed kijkend naar de politieke punten die de raad wil bespreken en hoe dit zich onderscheidt van het andere proces.

De heer Van Steeg (CDA) beaamt dat dit politiek besproken moet worden. Hij vindt het belangrijk de beide trajecten bij elkaar te brengen of in ieder geval duidelijk te maken wat wordt verwacht van welk traject?

100 De raad gaf recentelijk richting op dit onderwerp. Hij hoopt dat er een uitwerking komt vanuit het coalitieakkoord en dat op basis daarvan de discussie wordt gevoerd. Hij kan zich om die reden voorstellen dat de commissie eerst een concreet voorstel ontvangt en dat dat aanleiding zal zijn om hierover het politieke gesprek te voeren.

Mevrouw Assen (PvdA) ondersteunt de gedachte aan het concreet maken en de sturing daarop.

110 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) sluit zich daarbij aan. Hij hecht waarde aan de aansluiting bij het traject dat nu gelopen wordt met de raad. Hij vraagt goed op te schrijven wat hij daar verwacht, welke route daar te lopen en hier in de raad. Hij zou het goed vinden direct na de zomer hierover te spreken in de commissie en de punten mee te geven die de raad het belangrijk vindt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) deelt mee dat GroenLinks zich ook kan aansluiten bij het voorstel. Zij sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA en de ChristenUnie.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) sluit zich aan bij de voorgaande sprekers.

Mevrouw Nolten (EénUtrecht) sluit zich hierbij aan.

Mevrouw Meerding (VVD) sluit zich hierbij aan.

120 **De voorzitter** concludeert dat er een hele brede basis is voor de bespreking van dit onderwerp: eerst een Raadsinformatiebijeenkomst of in een andere vorm een inspiratiebijeenkomst. Hij proefde de behoefte goed te kijken naar de verhouding tussen de initiatieven die er zijn, de nieuwe wethouder en de formulering in een definitieve agendering. Hij vermoedt dat dit niet gaat lukken op 8 september in de commissievergadering. Hij vermoedt dat het dan gaat om een bespreking van 90 minuten op 6 oktober 2022 met een mogelijke uitloop tot 120 minuten.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) nodigt zijn medecommissieleden uit met hem de Inspiratiebijeenkomst voor te bereiden.

130 **De heer Dijkstra** (EénUtrecht) stelt op dit punt 3.1 Ingekomen agenderingen opnieuw aan de orde met het onderwerp "institutioneel racisme". Hij sluit zich graag aan bij die agendering. **De voorzitter** voegt dit onderwerp toe aan de behandelvoorraad. Hij concludeert dat hiermee de agenda voor de volgende vergadering is vormgegeven.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt namens haar collega in de fractie op dat het onderwerp Risicovolle projecten is opgenomen in de behandelvoorraad en dat daar een aantal rapportages onder hangen die niet in deze commissie thuishoren. Het is de wens van haar fractie die door te geleiden naar de desbetreffende commissies voor de bespreking, al staat het in deze commissie op de behandelvoorraad.

140 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat het dan over verschillende projecten gaat. Hij vraagt de VVD of nu het voorstel is van die fractie die projecten afzonderlijk van elkaar in de commissies te bespreken. De idee was om in één keer het hele rapport te bespreken en ook de werkwijze van de Risicovolle Projecten. In dat opzicht lijkt hem nuttig de bespreking in deze commissie te doen plaatsvinden.

De voorzitter verneemt dat het de afspraak is de regeling risicovolle projecten als zodanig in deze commissie te bespreken; de inhoud van de thema's die daaronder vallen, wordt in de desbetreffende commissies besproken.

Mevrouw Meerdling (VVD) begrijpt dat haar collega's die inhoudelijke bespreking zullen moeten voorbereiden wanneer zij daarmee iets willen.

De voorzitter antwoordt bevestigend.

4. Verslagen

- Conceptverslag openbare vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 12 mei 2022; ter vaststelling.

De voorzitter constateert dat het verslag ongewijzigd wordt vastgesteld.

- Verslag Adviescommissie Controle en Financiën van 21 april 2022; ter informatie.

De voorzitter constateert dat de commissie het verslag ter kennisgeving aanneemt.

5. Lijst Toezeggingen/moties

De voorzitter stelt vast dat geen van de aanwezige commissieleden hierop inbreng heeft.

6. Raadsvoorstellen Veiligheidsregio Utrecht

6.1 Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022

6.2 Raadsvoorstel Zienswijze Voorlopige jaarstukken 2021 VRU

Burgemeester, Beleidssterrein: Openbare Orde en Veiligheid

Op 28 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling worden de gemeenteraden uitgenodigd hierop hun zienswijze te geven.

De voorzitter leidt de bespreking in met te refereren aan de annotatie bij de agenda. (zie boven). De raad wordt gevraagd de zienswijze vast te stellen. De bespreking vindt plaats in twee termijnen.

De commissie

De heer Koning (D66) gaat akkoord met de jaarstukken en met de ontwerpbegroting.

De heer Van Steeg (CDA) kan zich goed vinden in de jaarstukken en in de zienswijzebrief op de begroting. Hij complimenteert de VRU met het positieve resultaat op de jaarstukken. Hij had iets meer analyse verwacht op de COVID-periode. Hij vindt het nu het belangrijkste vooruit te kijken naar de periode 2024 Nieuw Beleidsplan. Hij is alert op de stijging van de loonkosten. Ook is hij benieuwd naar de verdere ontwikkeling van het beleidskader en welke rol de raad daarbij speelt. Hij verneemt graag de reactie van de burgemeester hierop.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt naar de gevolgen voor het aantal AED's in de regio van de lagere kosten van de AED-taakstelling.

De beantwoording

Burgemeester Dijkstra dankt de raadsleden voor hun inbreng en hun support. Zij vindt de support niet onlogisch gezien het resultaat voor de gemeente.

Richting de heer Van Steeg antwoordt bevestigend dat het ook haar heel goed lijkt vooruit te kijken. Afzonderlijk zal een betere evaluatie gemaakt worden van de

Coronaperiode, ook vanuit de Veiligheidsraad. De ervaringen die zijn opgedaan, zullen gedeeld worden met de raad. De burgemeester wil het nieuwe beleidskader ook met de raad bespreken.

Op dit moment zit de VRU opnieuw vol met de volgende crisis rondom de asielzoekersopvang. Het kabinet heeft dit belegd bij alle veiligheidsregio's. Dit vraagt heel veel van de organisatie. Zij spreekt haar waardering hiervoor uit.

De voorzitter vraagt of de commissie gebruik wil maken van de tweede termijn en verneemt dat dat niet het geval is. Hij concludeert dat dit punt met de A-status door kan naar de volgende raadsvergadering.

Hij schorst de vergadering kort voor een personele wisseling en heropent de vergadering.

7. Jeugdcriminaliteit

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid, (MBO, OOV, Welzijn)

Geagendeerd door B. van Steeg, (CDA), T. Meeding, (VVD) H. Assen, (PvdA) en M. Fattal (GroenLinks) en de fractie van de ChristenUnie.

De afgelopen jaren zijn er steeds meer signalen dat jongeren in Utrecht op steeds vroegere leeftijd betrokken raken bij zware criminaliteit. Vooral in de grote steden is er sprake van steeds jongere daders die een criminele carrière ontwikkelen. Recent pleegden jongeren van 13 jaar een woningoverval. Daarnaast zijn messen en andere wapens steeds vaker in omloop onder jongeren. Uit een onderzoek van Bureau Broekhuizen blijkt dat Utrecht slecht scoort ook in vergelijking met andere grote steden. Ook politie en OM signaleren dat de situatie in Utrecht problematisch is op dit vlak. In algemene zin komt deze trend ook in de notitie "Grenzen stellen, perspectief bieden" aan de orde.

De fracties van CDA, VVD en PvdA, GL en CU willen spreken over de manier waarop deze trend van verjonging is te stoppen en hoe oorzaken zijn weg te nemen. Daarbij willen zij specifiek richting geven aan de uitwerking van de nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden, zodat de problematiek van jeugdcriminaliteit meer specifieke aandacht krijgt in de verdere aanpak van ondermijning en drugscriminaliteit. Daarnaast willen zij kijken naar de mogelijkheden om de verjonging van criminaliteit in Utrecht tegen te gaan.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie boven) Dit onderwerp wordt in één termijn besproken.

Hij vraagt de fracties die niet hebben meegedaan met de agendering kort en krachtig inbreng te leveren en alleen met nieuwe onderwerpen.

De commissie

De heer Van Steeg (CDA) schetst zijn zorgen over de trend in de ontwikkeling van jeugdcriminaliteit. Ook hulpverleners signaleren die trend. In de Raadsinformatiebijeenkomst bleek dat vanuit de stad duidelijke signalen worden gegeven over dat het stadsbestuur hiermee aan de slag moet. Hij benadrukt dat de cijfers niet alles zeggen. Hij roept ertoe op de trend te stoppen, niet alleen te kijken naar de positieve kant en vooral realistisch te zijn.

Hij verneemt dat het vaak gaat om jongeren uit gebroken gezinnen. Juist die gezinnen zijn vaak moeilijk bereikbaar voor hulpverlenende instanties. Te zien is ook dat de gemeente een steeds grotere verantwoordelijkheid krijgt als het gaat om het bieden van jeugdhulp. Hij legt de vraag voor hoe die gezinnen te bereiken in de trend die zich voordoet. Hij vraagt hoe dit past bij de inzet van de burgemeester.

Er is nu extra geld in het coalitieakkoord voor de notitie van de burgemeester. Hij merkt op dat op andere plekken bezuinigd wordt op veiligheid. Hij vraagt of de top X-aanpak uit te breiden is. Hij vraagt of met dat geld meer jongeren te begeleiden zijn

die al over de schreef gegaan zijn om hen een beter perspectief op de toekomst te geven en hen te stoppen met hun activiteiten en hen uit hun netwerk te halen.

Als het gaat om de scholen lijkt het beleid vooral gericht te zijn op de ouders, om hen te waarschuwen. Zijn fractie verneemt vanuit de scholen dat ze graag geholpen willen worden om te signaleren: wat is er te doen wanneer leerkrachten zien dat het met jongeren misgaat. Hij vraagt of de burgemeester bezig en bereid is om hierover het gesprek aan te gaan met de scholen en met de scholen na te gaan waaraan zij behoefte hebben, hoe docenten zijn bij te staan en het extra geld daarvoor in te zetten. Hij refereert aan de antwoorden op schriftelijke vragen van zijn fractie als het dan gaat om geld uit Den Haag.

In het licht van de relatie met sociale media ziet zijn fractie dat op veel vlakken die media een belangrijke rol spelen in het ontstaan van criminaliteit; dan kan het gaan om bendevoering, maar ook om samenscholing. In de onderzoeken die zijn fractie leest, ziet zij dat veel nog onduidelijk is over die relatie. Hij vraagt of de burgemeester het met hem eens is dat Utrecht voorop zou moeten lopen om die analyse te maken gericht op de mogelijkheden van de overheid om ervoor te zorgen dat die media die rol niet gaan spelen. Hij pleit ervoor in het onderzoek voorop te gaan lopen en extra geld daaraan te besteden om na te gaan wat mogelijk is.

Het ziet dat lachgas een belangrijke rol speelt bij deze groepen en ook dat het verbod een effectief middel is. Zijn fractie is er voorstander van dat verbod uit te breiden. Hij vraagt de reactie van de burgemeester daarop.

Dit is vooral ook een individueel onderwerp en niet alleen een deel van de ondermijningsaanpak. Utrecht heeft een aanpak nodig gericht op jeugdcriminaliteit als zodanig. Dat moet wat hem betreft verder uitgewerkt worden in de komende periode.

Mevrouw Meerdling (VVD) attendeert op de toenemende berichtgeving over misdaden door zeer jonge ouders. Haar fractie maakt zich grote zorgen over die ontwikkeling. In de cijfers is niet direct een stijging te zien van jeugdcriminaliteit. Wel is een stijging te zien van ernstige delicten onder jongeren. In de stad is te zien dat daarover zorgen zijn.

Zij kon uit de Raadsinformatiebijeenkomst niet goed afleiden hoe die toename is te verklaren. Veel is gezegd over de enorme toename van drugscriminaliteit en de consequenties daarvan. Ze legt de vraag voor of dit de enige oorzaak is of dat ook nog andere oorzaken aan te wijzen zijn. Zij vraagt de reflectie van de burgemeester daarop.

Sinds kort ligt er een door de VVD gesteunde nota Grenzen stellen en Perspectief bieden. Die nota zet sterk in op jongeren en kondigt nieuwe acties aan. Dat maakt dat haar fractie van mening is dat dit debat op een vreemd moment plaatsvindt. Het stadsbestuur zal wat haar betreft nu eerst de resultaten van die nota moeten afwachten. Zij benadrukt met de heer Van Steeg dat drugscriminaliteit niet de enige vorm van jeugdcriminaliteit is. Zij ziet dat ook in de aanpak van de gemeente; de gemeente doet meer dan de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden. De gemeente is al langere tijd bezig met jongerenwerk om jongeren naar het goede pad te leiden en hen te monitoren. Zij vraagt de aandacht van de burgemeester voor een integrale aanpak door het bundelen en inzichtelijk maken van wat op dit terrein gebeurt.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of mevrouw Meerdling met integrale aanpak doelt op andere beleidsterreinen zoals onderwijs, jeugdzorg en zij refereert daarbij aan de

inbreng van de heer Van Steeg. Of plaatst zij integrale aanpak puur binnen het domein veiligheid.

Mevrouw Meerding (VVD) bevestigt dat zij met *integraal* breder bedoelt.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt waar mevrouw Meerding de regie dan plaatst.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat het overzicht van de acties al zou helpen.

Dan zijn er afspraken te maken tussen burgemeester en wethouders als het gaat om de verantwoordelijkheid. Zij wil het college de ruimte geven te bepalen waar die verantwoordelijkheid ligt. Uit de vraag van mevrouw Assen blijkt dat dit er nu nog niet is. Zij vervolgt haar betoog.

In de Raadsinformatiebijeenkomst viel haar de rol van het onderwijs in het bijzonder op; daar worden jongeren geronseld voor het criminele pad. Zo spelen de sociale media daarin ook een grote rol. Ze kan zich aansluiten bij wat de heer Van Steeg heeft gezegd. Zij pleit ervoor dit op te pakken als gemeente. Zij is benieuwd naar de mening van de burgemeester hieromtrent als het gaat om het tegengaan van jeugdcriminaliteit.

Mevrouw Assen (PvdA) bevestigt dat ook voor haar fractie de integraliteit een van de grootste punten is. Zij ziet dit ook raken aan de aanpak van de ordeproblemen in de Kop van Lombok. Ze legt de vraag voor wat er aan de raad is om op gezette tijden daarop te sturen. Zij ziet het belang van een combinatie tussen preventie en repressie; preventie begint voor haar ook op andere terreinen zoals het onderwijs, jeugd, zorg, waarbij haar fractie preventie ook ziet als het voorkómen dat het ernstiger wordt. Zij verneemt graag van de burgemeester hoe zij preventie daarin ziet.

Zij is van mening dat het stadsbestuur de plank mislaat wanneer het de jeugdcriminaliteit alleen als veiligheidsprobleem ziet. Zij vernam eerder de beperkingen die er zijn in financieel opzicht. Zij vraagt wat méér mogelijk is ook door het coalitieakkoord, maar ook door de aangekondigde middelen in het Regeerakkoord. Zij vraagt wanneer die middelen te verwachten zijn en of die uitkomst bieden.

Zij noemt de pedagogische wijk van Hans Boutellier en zij legt de vraag voor of Utrecht daarvan leren kan. Zij vraagt of de burgemeester daarmee bekend is. Zij vraagt of met de aanpak zoals gepresenteerd door de universiteit een verschil zit met de aanpak van de gemeente, en zo ja waar dat verschil dan zit, en waarom de gemeente dan niet kiest voor die aanpak van de universiteit.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) vraagt welk focusverschil mevrouw Assen ziet.

Mevrouw Assen (PvdA) licht toe dat de gemeente nu wel focust op de broertjes/zusjes-aanpak maar dat de onderzoeker het loslaten daarvan bepleit. Dat is voor haar een voorbeeld van een verschil.

Zij vervolgt haar betoog met in te gaan op de inbreng van jongerenwerk: dat gezien wordt dat de jongeren het criminele circuit ingaan zonder te kunnen ingrijpen. Zij vraagt wat daaraan te doen is. Hoe is wel te voorkomen dat de jongere de criminaliteit ingaat. Ze pleit voor betere samenwerking zonder al teveel vast te houden aan het eigen gelijk van bijvoorbeeld een welzijnsorganisatie. Zij vraagt de burgemeester een brief toe te zeggen waarbij zij samen met haar collega's de raad laten weten hoe meer voor de integraliteit te gaan zorgen dan nu plaatsvindt. Zij ziet graag de analyse van jongerenvoorzieningen hierin meegenomen met aandacht voor de Pedagogische Wijk. Zij wil graag vanuit de schriftelijke bijdrage van de burgemeester weten wat hierop integraal gebeurt.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) merkt op dat de onderzoeker er op doelde dat het soms beter is te focussen op een specifiek onderdeel om effectiever te zijn dan wanneer integraal gewerkt wordt. Hij vraagt of mevrouw Assen dat verschil in focus ook ziet.

Mevrouw Assen (PvdA) houdt dat voor mogelijk en stelt daarbij nog enkele vragen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) maakt zich grote zorgen over de straatmentaliteit in Utrecht. Zij heeft kennisgenomen van de ernstige vergrijpen die plaatsvinden onder jongeren; zij noemt die high impact. crimes waarover zij zich zorgen maakt.

350 Ze gaat in op preventie en recidive.

Zij roemt het college voor de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden; Utrecht zet vol in op preventie en vol in op jongeren en op ervaringsdeskundigheid.

Zij vindt een brede integrale-aanpak erg belangrijk in dit kader. Die grote sociale ontwikkelingen zijn enorm belangrijk met het oog op preventie. Zij noemt de aspecten die deel uitmaken van deze aanpak.

Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst adviseerde de hoogleraar van de UU te focussen op mensen die al in de fuik zitten. Het gaat daarbij om jongeren die nog niet te ver zijn afgeleden.

360 Zij vraagt de burgemeester of Utrecht verdergaat met het pilot in het kader van Jeugd en Veiligheid en of Utrecht daarvoor geld ontvangt. Zij vindt dat een mooi plan om jongeren uit de recidive te houden.

Zij noemt het Prospect voor Cashprogramma; de burgemeester in Arnhem heeft convenanten gesloten met ondernemers in die stad. Daar kunnen risicojongeren aan het werk, vaak in hun eigen buurt. Zij vraagt in hoeverre dat al in Utrecht plaatsvindt. Zij zijn daar op zoek naar risicojongeren die ze proberen onder te brengen bij ondernemers. Zij vraagt wat Utrecht als een risicojongere beschouwt. Zit een risicojongere per definitie in een potentiële criminele omgeving?

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) brengt enkele aanvullende punten in.

370 Hij vindt het een punt van aandacht dat landelijk gezien er geen groei is van jeugdcriminaliteit, niet jonger en niet heftiger. Dat lijkt wel het geval te zijn in Utrecht. Opvallend vindt hij het aantal criminele families. Hij vindt dit onderwerp waarop nader onderzoek en aanpak nodig is. Hij vraagt naar het beeld dat de burgemeester op dit punt heeft.

In de Raadsinformatiebijeenkomst werd gesproken over de erkenners en de voorbereiders en over jongeren die steeds weer terugvallen in de criminaliteit. Hij legt de vraag voor of de aanpak in Utrecht voldoende is gericht op deze twee groepen of is er meer een algemene aanpak nodig gericht op de brede groep jongeren.

380 Hij brengt de rellen in de zomer van 2020 onder de aandacht. Naar aanleiding van die rellen is gesproken over hoe met jongeren in contact te komen offline en vooral ook online. Hij refereert aan de desbetreffende inbreng van mevrouw Mearding. Hij merkt op dat de online wereld vaak nog belangrijker is dan de offline-wereld. Hij vraagt naar de stappen die gezet zijn om in dat opzicht meer zichtbaar aanwezig te zijn, in de volle breedte, voor preventief en ook repressief optreden.

De niet-agenderende partijen

Mevrouw Nolten (Bij1) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks en de PvdA.

Ook benadrukt zij het belang van integraliteit in de aanpak van jeugdcriminaliteit. Haar fractie ziet jeugdcriminaliteit vooral als een sociaal-maatschappelijk probleem in plaats van een veiligheidsprobleem.

Zij vindt het goed dat in de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden gefocust wordt op voorlichting op scholen en het inzetten van positieve rolmodellen. In de aanpak wordt het tegengaan van arbeidsdiscriminatie en de vergroting van kansenongelijkheid niet specifiek opgenomen, ondanks dat in de nota arbeidsdiscriminatie genoemd wordt als een van de factoren van drugscriminaliteit onder jongeren. Bij1 vindt het belangrijk dat de bestrijding van arbeidsmarktdiscriminatie en van kansenongelijkheid onderdeel zijn van de aanpak en preventie van jeugdcriminaliteit. Zij vraagt hoe de burgemeester dat ziet en of zij bereid is dat mee te nemen in het tegengaan van de verjonging in de jeugdcriminaliteit.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt toelichting op *vooral een sociaal probleem geen veiligheidsprobleem*.

Mevrouw Nolten (Bij1) licht toe dat haar fractie problematieken vooral intersectioneel benadert. Zij vreest etnisch profileren en stigmatisering van de jongeren wanneer het beleid vooral bepaald wordt door repressief ingrijpen.

De heer Van Steeg (CDA) verneemt desgevraagd bevestiging van mevrouw Nolten dat Bij1 niet ontkent dat het een veiligheidsprobleem is. De accenten moeten gelegd worden op het sociaal-maatschappelijke.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) heeft veel waardering voor alle activiteiten van het college en het uitvoerend apparaat. Hij heeft de indruk dat Utrecht het niet verkeerd doet.

Hij benadrukt de inbreng van mevrouw Assen van de PvdA en anderen met de vraag aan de burgemeester of zij de ondertoon (h)erkent uit de Raadsinformatiebijeenkomst over integraliteit.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of de heer Dijkstra integraal strijdig vindt zijn met het hebben van focus. Zij vindt dat dat niet het geval is.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) vindt het een valkuil, maar niet noodzakelijk strijdig. Hij stelde deze vraag vooral.

De heer Koning (D66) dankt de agenderende partijen voor dit debat aan het begin van deze raadsperiode. Zijn fractie wil voorkomen met preventie dat jongeren in aanraking komen met criminaliteit. Die motie hoorde hij ook bij veel andere partijen in deze commissie.

Hij haalt de uitspraak aan over de minderjarige broertjes en zusjes.

Politie, reclassering en buurtvaders zien wel een oplopende trend van drugscriminaliteit onder jongeren. Hij is benieuwd naar de reactie van burgemeester als het gaat om de verklaring van het verschil van inzicht.

Hij pleit ervoor te blijven inzetten op de uitstekende samenwerking met scholen, met sportorganisaties, voorlichting. Zijn fractie ziet het belang ervan in dat iedere jongere een startkwalificatie haalt en het streven naar een goed werkende focusaanpak met extra focus op die wijken waar jongeren vaker uitvallen. Uit de laatste cijfers blijkt dat dat vooral Overvecht is. Wanneer jongeren geen startkwalificatie hebben, lopen zij een grotere kans op *geen baan en verlokking naar de criminaliteit*.

Mevrouw Assen (PvdA) gaat in op de "uitstekende samenwerking met scholen" waarbij zij zich afvraagt of de jeugdcriminaliteit bij scholen, schoolbesturen,

voldoende scherp op het netvlies staat. Is daarover voldoende kennis bij scholen hoe daarmee om te gaan vanuit het onderwijs? Zij vraagt hoe de heer Koning dat ziet.

De heer Koning (D66) is het volledig eens met mevrouw Assen over dat hierop aandacht nodig is. Dit is ook voor leraren en docenten een lastig spanningsveld. Zij willen hun leerlingen ook beschermen in het licht ook van privacy. Het is belangrijk dat scholen een signaleringsfunctie kunnen vervullen op een manier waarbij de professional, de leerkracht, integer kan blijven werken. Hij pleit met mevrouw Assen voor kennisversterking en samenwerkingsversterking.

Hij vervolgt zijn betoog met het niet ongenoemd laten dat D66 decriminalisatie nastreeft voor de middelen THC, en MDMA. Het reguleren van die middelen, pakt het verdienmodel af van criminelen. Dat zal uiteindelijk leiden tot een veiliger samenleving waarin volksgezondheid meer centraal staat en waardoor hulpverleners zich kunnen richten op de aanpak van de meest schadelijke middelen die wat zijn fractie betreft illegaal moet zijn blijven, zoals cocaïne en heroïne. Bij de preventie hoort wat zijn fractie betreft kansen en perspectief bieden aan jongeren waarbij zij niet verleid worden om illegale activiteiten te ontplooien.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat het verdienmodel vooral in de cocaïne zit. Hij vraagt hoe de heer Koning de verhouding ziet tussen voor enkele middelen de illegaliteit uit te bannen, en de andere middelen hard aan te pakken.

De heer Koning (D66) wil hier het debat niet voeren dat in de Tweede Kamer gevoerd wordt. Zijn fractie ziet capaciteitstekorten in het veiligheidsdomein en bij de Politie. De middelen zijn niet allemaal even schadelijk en verslavend. Hiervoor heeft de gemeente de Tweede Kamer nodig.

De heer Van Steeg (CDA) hoort aan de andere kant ook de voorzitter van UVSV over dat cocaïne bij zijn vereniging een groot probleem is. De normalisering van drugs zorgt voor grote problemen, ook onder studenten. Hij vraagt of de heer Koning het risico niet ziet dat met de normalisering van drugs een route wordt ingeslagen die juist tot meer problemen leidt en dat die problemen juist nu in Utrecht ook gezien worden.

De heer Koning (D66) vindt dat de studentenverenigingen terecht aan de bel hebben getrokken over het cocaïnegebruik. Hij bevestigt dat dat een probleem is. Zij trokken niet aan de bel over buitensporig gebruik van MDMA en THC. Juist om die reden voert zijn fractie het pleidooi de nadruk te leggen op de bestrijding van de problemen die voortkomen uit het gebruik van de echt schadelijke middelen.

Hij ziet meer perspectief ontstaan voor jongeren gezien het gegeven dat in het coalitieakkoord meer middelen worden vrijgemaakt ten behoeve van de bestrijding van jeugdcriminaliteit.

De heer El Abassi (DENK) vindt de oorzaken in de nota Perspectief bieden en Grenzen stellen belangrijker dan de toename in de jeugdcriminaliteit. Op bepaalde plekken in de stad is de voedingsbodem groter voor bepaalde criminaliteit.

Hij vindt dat de wijken die genoemd worden in de nota minder relevant. Hij vindt de samenhang wel relevant: de samenhang met de stapeling van problematieken.

Hij ziet zowel sociale als veiligheidsproblemen. De oplossing ligt wat hem betreft meer bij het bestrijden van de oorzaken aan de voorkant in plaats van de hele harde aanpak aan de achterkant omdat de onderliggende problematiek leidt tot crimineel gedrag en de aanpak aan de achterkant de problematiek niet wegneemt.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat dit de discussie raakt over preventie en repressie. Hij vraagt of de heer El Abassi in dezen een tegenstelling ziet of dat hij het als een combinatie ziet van beide. Is zijn pleidooi tegen repressie?

De heer El Abassi (DENK) bevestigt dat het wat hem betreft en...en is. De raad is vooral bezig met de achterkant. Wanneer burgers in problemen komen, is het bestuur te laat, en dan helpt angstaanjagen met de harde aanpak aan de achterkant niet meer. De schulden verdwijnen daardoor niet, de gezondheidsproblemen worden niet minder, de armoede is niet voorbij. Daarmee blijft het probleem ontstaan. Hij wil het probleem daadwerkelijk bestrijden; dat betekent dat vooral aan de voorkant de oorzaak moet worden weggenomen met vooral een goede investering aan de voorkant zodat aan de achterkant geen probleem ontstaat.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt hoe de heer El Abassi dit debat beluistert. Zij beluistert juist dat in merendeel bepleit wordt dat de overheid er aan de voorkant is en wanneer de eerste treden op de criminaliteitsladder worden gezet dat ook gekeken wordt naar preventie om erger te voorkomen. Zij hoort geen focus op het harde straffen.

De heer El Abassi (DENK) hoort de focus niet om dit probleem aan de voorkant aan te pakken. Hij hoort dat eigenlijk alleen Bij1 zeggen. En daarop kwam ook nog een interruptie.

Mevrouw Assen (PvdA) licht toe dat wanneer zij pleit voor integraal en samenwerking met onderwijs en andere velden het juist daarover gaat: het voorkomen. Zo geldt dat wat haar betreft ook voor de broertjes en zusjes aanpak. Zij beluistert het debat als puur gericht op de voorkant en preventie.

Mevrouw Meerding (VVD) valt mevrouw Assen bij. Zij begrijpt niet waar dit oordeel van de heer El Abassi vandaan komt.

De heer El Abassi (DENK) is blij met de inbreng van de VVD en de PvdA die zijn inbreng ondersteunen. Hij hoopt hen ook aan zijn zijde te vinden dat wanneer zijn fractie moties indient in het kader van het veiligheidsdebat. Hij refereert aan moties van zijn fractie bij onder meer De Straatweg. Ook daar is de problematiek aan de voorkant niet aangepakt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat iedereen het eens is over dat het *en..en* is. Hij vraagt El Abassi of hij vindt dat het stadsbestuur er aan de achterkant er te hard ingaat.

De heer El Abassi (DENK) wil meegeven dat de nadruk vooral moet liggen aan de voorkant: op preventie. Wat hem betreft moeten daarover de vragen gesteld worden. Hij haalt de maatregelen aan die tegen de ondernemers hebben gewerkt. Hij ziet ook uit naar het verhaal van de burgemeester in dit opzicht. Hij benadrukt zijn standpunt.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) probeert iets duidelijker te zijn met de vraag of DENK het eens is met EenUtrecht dat naast *en en* aan de achterkant eerder harder ingegrepen zou moeten worden en dat daarmee de jeugdige criminelen geholpen worden om te zien dat het duidelijker een grens wordt gesteld in plaats van het huidige niveau of minder.

De heer El Abassi (DENK) zou willen dat harder wordt ingegrepen. Als het gaat om bijvoorbeeld schuldproblematiek moet vooral gekeken worden naar hoe de burger weer op het rechte pad gebracht kan worden en hoe die burger weer teruggebracht kan worden in de samenleving. Dat helpt niet met harder straffen.

De heer Van Steeg (CDA) is ook pleitbezorger van stevig straffen. Dat komt in dit debat nauwelijks naar voren, juist omdat vooral gesproken wordt over wat de gemeente kan doen om jeugdcriminaliteit te voorkomen. Dan gaat het vooral over

een preventieve aanpak. Hij legt de vraag voor aan de heer El Abassi dat de gemeente die stevige aanpak ook ten aanzien van jongeren wel nodig heeft en dat dat los staat van een ondernemer die zijn zaak moet sluiten.

De heer El Abassi (DENK) benadrukt dat hij vooral aan de oorzaken denkt en dat hij de oorzaken aan de voorkant wil wegnemen zo dat de samenleving aan de achterkant geen last krijgt van deze mensen.

540 **De heer Van Steeg** (CDA) herkende de samenvatting van het debat niet in diens inbreng. Hij constateert dat de heer El Abassi met het CDA en met andere partijen voorstander is van stevig straffen als het gaat om zware drugscriminaliteit en ondermijning.

De heer El Abassi (DENK) antwoordt bevestigend. Hij richt zich vooral op proportionaliteit en is tegen disproportionaliteit. Hij ziet de disproportionaliteit terugkomen in het debat in de raad.

Hij vervolgt zijn betoog met zijn afgeronde vraag aan de burgemeester of zij het eens is met hem met dat vooral de onderliggende problematiek weggenomen moet worden zoals armoede, gezondheid, verslaving en kansenongelijkheid en straffen aan de achterkant met vooral de focus gericht op de voorkant.

550 **De heer Koning** (D66) neemt aan dat de heer El Abassi het eens is met zijn fractie dat geen van de partijen hier aanwezig in het kader van jeugdcriminaliteit de onschuldpresumptie aan de orde stelt of daaraan zou willen tornen.

De heer El Abassi (DENK) antwoordt bevestigend. Hij herhaalt zijn inbreng gericht op het voorkómen van jeugdcriminaliteit.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) hoorde in de Raadsinformatiebijeenkomst veel begrip bij het college en de ondersteuners en de bereidheid om over eigen grenzen heen te gaan als het gaat om de bestrijding van jeugdcriminaliteit. Zij vraagt of dat beeld wordt herkend door DENK.

560 **De heer El Abassi** (DENK) gelooft in de goede intenties. Hij spreekt over de feitelijk genomen besluiten die het stadsbestuur heeft genomen. Daarmee heeft hij veel moeite. Hij is erop gericht ruimte te maken voor groepen zoals jeugdigen in Utrecht om zich terug te vechten in de samenleving; dit met het oog op de bestrijding van jeugdcriminaliteit.

De voorzitter rondt hiermee dit debat af. Hij dankt de heer El Abassi voor diens inbreng. En hij verneemt dat er geen fracties meer zijn die nog inbreng willen leveren. Hij geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording.

De beantwoording

570 **Burgemeester Dijksma** dankt de fracties voor het agenderen van dit thema. Dit onderwerp houdt iedereen bezig en raakt iedereen. Zij refereert aan de inbreng van mevrouw Fattal.

Het lijkt landelijk een beetje mee te vallen. Maar dieper inzoomend op dit thema is te zien dat er zowel landelijk als in Utrecht een aantal verontrustende tegensignalen is. In de periode 2015-2021 is jeugdcriminaliteit afgenomen. Tegelijkertijd is te zien dat de zwaarte van de criminaliteit toeneemt. Die worden ook wel de high impact crimes genoemd in de commissie. Binnen de G4 is Utrecht de negatieve uitzondering met een stijging van 18 naar 25 verdachten op 1000 leeftijdsgenoten. Het is lastig te zeggen wat er achter zit. Heel veel van organisatie van cokehandel vindt in de regio Utrecht plaats. Bedrijven worden naar binnengesleurd in de drugscriminaliteit.

580 Minderjarigen worden gezocht om pakketjes te bezorgen. De burgemeester schetst

de situatie van sommige jongeren waardoor ze baat hebben bij de hoge betalingen of waardoor ze extra verleid worden of anderszins.

De genoemde nota is een raadsbesluit waarbij de focus nadrukkelijk ook ligt op preventie. Dat kan nooit zonder repressie. Waar het mogelijk is, moet het stadsbestuur er vroeg bij zijn om zaken te voorkomen. Het college wil jongeren terugronsen in Utrecht die al het criminele pad zijn opgegaan. Dat is nieuw in Utrecht. De burgemeester bevestigt dat er dan ook tot haar spijt jongeren zijn die niet te redden zijn. Dan moet het stadsbestuur hard zijn.

590 Het is bekend dat mensen slechter uit de detentie komen. Daarom is het college bezig het programma Detentie en Terugkeer op een nieuwe leest te schoeien waarbij geprobeerd wordt aan de voorkant in te zetten op de betekenis van terugkeer in de samenleving en hoe te voorkomen is dat foute vrienden bij de poort van de instelling de ex-gedeteneerde staan op te wachten om hem terug in het criminele circuit te trekken.

De heer Wiegant (SP) is benieuwd naar de begeleiding na detentie. Hij vraagt of daarover nog informatie naar de raad gaat.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat zij dat goed voor mogelijk houdt. Ze denkt dat het college op enig moment de voortgang zal laten zien aan de raad rond het programma Detentie en Terugkeer. Het college komt hier zeker op terug.

600 Zij vervolgt haar beantwoording met heer Van Steeg te bevestigen dat er een probleem is en dat de gezinnen bereikt moeten worden waaruit de jongeren komen. De ervaring - ook in andere steden - is dat het belangrijk is om broertjes en zusjes mee te nemen in de aanpak. De leefomgeving is ook toegevoegd als om ook te beïnvloeden. Er moet verdergaand gesproken worden met de scholen. Wanneer zij kunnen en willen helpen om te signaleren, zijn daarin trainingen om te geven. Zij heeft dan de support nodig van de wethouder Onderwijs en ook de middelen vanuit Onderwijs.

610 **De heer Van Steeg** (CDA) zal zeker niet tegen het deel stemmen van het coalitieakkoord dat de topX aanpak betreft. Hij vraagt welke uitbreiding de burgemeester voor mogelijk houdt met de extra middelen die nu naar Utrecht gaan komen.

Burgemeester Dijkma zal het gaan redden wanneer zij niet allerlei wensen van de raad moet bekostigen uit de 3 miljoen euro.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt wat de burgemeester dan probeert te redden.

Burgemeester Dijkma wil en stelt de raad voor de middelen die belegd zijn voor de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden, in te zetten voor de TopX-aanpak van 90 jongeren naar 300. Dan kan zij het redden. Wanneer aan scholen trainingen worden gegeven, is het belangrijk dat bijvoorbeeld vanuit de wijkaanpak, vanuit de onderwijsmiddelen geholpen wordt om in dat opzicht extra stappen te zetten. Het wordt ingewikkeld wanneer het allemaal uit het ene potje moet.

620 **De heer Van Steeg** (CDA) begrijpt dat. Dan zouden de wensen die de raad heeft uit een andere begroting moeten komen.

Burgemeester Dijkma merkt op dat integraal opgepakt kan worden in wat met scholen gedaan wordt en aan scholen gevraagd. Het helpt wanneer andere middelen dit beleid ondersteunen. Het is belangrijk dat de verantwoordelijkheid breder gevoeld wordt dan alleen op het veiligheidsdomein, niet alleen op inhoud maar ook op middelen.

Mevrouw Assen (PvdA) begrijpt en krijgt bevestigd dat de top 300 aanpak integraal mogelijk zal zijn. Zij meent dat er dan ook nog rijksmiddelen zijn, los daarvan. Zij vraagt of die dan al zijn uitgegeven. Waarvoor worden die middelen benut?

630 **Burgemeester Dijkma** bevestigt dat die middelen nog niet zijn uitgegeven. De voorwaarde van het Rijk om bijvoorbeeld voor Overvecht middelen vrij te maken ook voor deze aanpak, was dat er een matching zou komen vanuit de gemeente. Het Rijk eist dat als cofinanciering.

Mevrouw Assen (PvdA) houdt het voor mogelijk dat bij schoolbesturen er ook nog middelen zijn. Daarover zal mogelijk op een andere plek het gesprek gevoerd moeten worden. Zij kan zich voorstellen dat de integraliteit geborgd wordt door mensen bij OOV in een regierol, ook als het gaat om doelen buiten de 300 jongeren uit de TopX aanpak. Daarvoor zijn dan de extra middelen nodig.

640 **Burgemeester Dijkma** zegt de brief toe om vast te leggen hoe het college dit ziet. De burgemeester heeft de regierol voor de integraliteit als het gaat om jeugdcriminaliteit. Zij kan daar niet alleen voor staan. Dat betekent dat het college het gesprek aangaat met de wijkwethouder, met de wethouder Onderwijs, en met de wethouder die over jeugd gaat om na te gaan hoe de programma's in de wijken versterkend kunnen zijn op wat op dit dossier gebeurt.

De heer Van Steeg (CDA) is blij met de toegezegde brief. Hij had juist nu gedacht een stap verder te zijn dan dat er nu nog overlegd moet worden met andere wethouders.

650 **Burgemeester Dijkma** merkt op dat de heer Van Steeg het nu zelf enigszins zuinig maakt. Het college is al lang aan het werk. De burgemeester ging niet stilzitten met haar mensen. De persoonsgerichte aanpak is in ontwikkeling. Het college werkt aan het thema van de criminele geldstromen. De FIOD gaat daarop ook het een en ander doen, speciaal voor de gemeente Utrecht. Mogelijk gaan de scholen nog een extra rol nemen. Mogelijk wil het college nog andere dingen doen die nog niet in de nota belegd zijn die dat bredere thema van de jeugdcriminaliteit en het voorkomen daarvan of het terughalen van mensen uit die criminaliteit extra impuls geven. Daarvoor is ook het gesprek nodig hoe dat te gaan doen met de scholen, wie daar welke verantwoordelijkheid pakt, et cetera.

660 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat er al middelen zijn veilig gesteld voor deze aanpak. Hij voegt eraan toe dat hij dit een cruciaal onderdeel vindt van het succes van deze nota. Maakt de burgemeester zich geen zorgen over dat zij met de pet in de hand langs de wethouders moet gaan om de sociale agenda voor elkaar te krijgen?

Burgemeester Dijkma antwoordt dat het niet zo is dat in de topX aanpak geen sociale agenda zit. De PGA-aanpak gaat over toeleiding naar werk, over hoe ervoor te zorgen dat iemand die een vervolgopleiding wil doen maar dat niet mag omdat hij geen VOG heeft, die toch gaat doen. Dat zijn daarin allemaal sociale issues. Het zou mooi zijn wanneer er meer hulptroepen kwamen vanuit de verschillende kolommen om het beleid nog verdergaand te ondersteunen. Ze kan wel degelijk stappen zetten.

670 **De heer Van Steeg** (CDA) heeft niet gezegd dat er geen sociale agenda in zit. Die is wel heel duidelijk nodig. Daar moet dus nog het nodige gebeuren. Hij is benieuwd naar de brief. Hij hoopt dat in de brief duidelijk wordt gemaakt wat er nodig is in de vorm van een escalatieladder, wat verwacht wordt en hoe dat verder omgezet wordt in concreet beleid.

Burgemeester Dijkma antwoordt bevestigend. Zij zal daarin ook het thema sociale media een plek geven. Zij vervolgt met de inbreng van mevrouw Meeding te beantwoorden op de gevraagde verklaring voor de toename van de verharding. Daarvoor zou een diepgaander onderzoek gedaan moeten worden. Het college is in gesprek met een aantal topcriminologen om beter zicht te krijgen op een aantal zaken. Zij kan

zich voorstellen op enig moment een wetenschappelijk onderbouwd antwoord te kunnen geven.

De mogelijkheid bestaat om scholen te vragen hun inbreng te hebben. De burgemeester wil dat heel graag doen.

De burgemeester bevestigt mevrouw Assen dat het voor het college belangrijk is een extra stap te zetten om de doorgroeiers te redden die nog te redden zijn. De burgemeester is het niet eens met de stelling dat alleen de mensen die in de fuik zitten, beetgepakt moeten worden. Heel veel criminologen in Nederland zijn het daarmee niet eens en ook deze raad niet omdat de raad de nadruk legt op preventie. Wanneer het stadsbestuur de mensen niet wil zien die voor de fuik zwemmen, zou het stadsbestuur niet aan preventie doen. De burgemeester schetst de impact van het sociale programma voor sommige gezinnen. Dan gaat het ook om echte criminelen, niet om twijfelgevallen.

Het pilot Koers en Kansen is inderdaad geëvalueerd. Het college heeft dat verankerd in het programma Detentie en Terugkeer.

De burgemeester gaat met haar collega Ahmed Marcouch praten over het programma Prospect for Cash. Dat past goed binnen de activiteiten van Utrecht.

Zij bevestigt dat de rellen destijds een leerschool waren, ook online. Het college gebruikt alle signalen ook die online worden opgevangen ten bate van de bondgenoten, de buurtvaders en -moeders, het jongerenwerk. Het college heeft daar een belangrijke ervaring opgedaan.

Wat Pieter Tops zei sluit aan bij de inbreng van mevrouw Noltén. Het college moet repressief durven te zijn wanneer dat echt nodig is. Deze groep jongeren heeft ook grenzen nodig. De burgemeester is het eens met mevrouw Nolte dat kansenongelijkheid en arbeidsdiscriminatie een probleem vormen. Het helpt niet zich gewent te voelen wanneer stages niet gevonden worden. Dat gegeven moet worden onderkend. Het niet hebben van een verklaring omtrent gedrag is een groot probleem voor deze groep om weer terug te keren in de samenleving. De burgemeester heeft met de meeste organisaties gesproken over de ruimte die de gemeente graag wil hebben om mensen dat vertrouwen te laten terugverdienen. Wanneer deze mensen dat vertrouwen niet terug willen verdienen, is het wat haar betreft klaar. Zij wil altijd mensen een kans geven. Het college houdt de ontwikkelingen in de gaten via monitoring om te kunnen weten of er sprake is van vooruitgang.

Zij is het eens met heer Koning dat samenwerking met de scholen een belangrijk thema is. Zij wil het hele drugsdebat niet gaan voeren in dit verband.

Richting de heer El Abassi bevestigt zij niet het hele ondermijningsdebat te willen voeren in dit verband. De burgemeester vindt dat de heer El Abassi veel stellingen heeft ingenomen die wat haar betreft niet juist zijn. Zaken van onschuldige ondernemers worden niet gesloten. Wanneer het college zaken aantreft waarmee drugs gemaakt kunnen worden, gebruikt zij haar instrumenten. Dat is altijd navolgbaar en getoetst door de rechter. Het college gaat er niet op een disproportionele manier mee om. Wanneer dat wel het geval zou zijn, is het aan de rechter om daarover een oordeel te vellen.

De heer El Abassi (DENK) noemde het voorbeeld van de Straatweg waarin voor een middenstuk redelijk onbeargumenteerd de openingstijden beperkt zijn. Daarover maakte hij zijn opmerking over ondernemers die geraakt werden door de maatregelen terwijl ze niets verkeerd hadden gedaan. Daarop kreeg hij het antwoord dat de goeden onder de kwaden moesten lijden. Wanneer de burgemeester aangeeft dat sluitingstijden wel opgelegd zijn om bepaalde redenen, verneemt hij die redenen

graag. Naar wat hij weet dat het hele gebied gepakt en daarmee ook ondernemers die niets hadden gedaan.

730 **Burgemeester Dijkma** merkt op dat dit debat al drie keer gevoerd en beslecht is. Zij vraagt hem zich te houden aan het onderwerp van dit debat.

De heer El Abassi (DENK) vindt dat dit wel degelijk met jeugd te maken heeft. Dit doet iets met de aanpak die mogelijk is. De ondernemers zijn de ogen en oren van de gemeente; hij adviseert de burgemeester de ondernemers erbij te betrekken en ervoor te zorgen dat partijen gezamenlijk deze aanpak van jeugdcriminaliteit op zich nemen. De ondernemers staan altijd aan de kant van de gemeente. Zij hebben destijds het gevoel gekregen dat zij aangepakt werden, en niet de jeugdige op dit moment. Hij adviseert de burgemeester de handreiking vanuit ondernemers aan te pakken. In dit opzicht heeft het te maken met de aanpak van jeugdcriminaliteit.

740 **Burgemeester Dijkma** werkt - de inbreng van de heer El Abassi bevestigend - graag samen met ondernemers. Zij merkt ook dat ondernemers over het algemeen blij zijn wanneer de gemeente ondernemers aanpakt die een concurrent zijn en niet op het goede pad zitten. Dat zou valse concurrentie zijn.

De heer El Abassi (DENK) benadrukt dat hij over ondernemers sprak die niets verkeerd hebben gedaan. De gemeente heeft instrumenten wanneer ondernemers verkeerde dingen doen. Dan moeten die ondernemers ook heel hard worden aangepakt. Hij herhaalt zijn inbreng en zijn oproep aan de burgemeester.

Burgemeester Dijkma neemt hiervan akte.

750 **De voorzitter** verneemt dat de burgemeester hiermee haar beantwoording heeft afgerond.

Het ging om een behandeling in één termijn. De voorzitter geeft gelegenheid om vragen te herhalen die gesteld zijn waarop het antwoord is gemist. Hij constateert dat die vragen er niet zijn.

Hij recapituleert de gedane toezeggingen:

de burgemeester zegt toe de raad in het licht van de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden schriftelijk te informeren in oktober 2022 over de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit, de toepassing van social media, de digitale weerbaarheid van de samenleving en de opbrengsten van het werkbezoek aan de burgemeester van de gemeente Arnhem.

760 **De voorzitter** vraagt of de agenderende fracties tevreden zijn met de bespreking of dat zij behoefte hebben aan een raadsbehandeling.

De heer Van Steeg (CDA) heeft geen behoefte aan een raadsbehandeling en ziet uit naar de toegezegde brief.

Mevrouw Meerding (VVD) zal het verloop monitoren. Zij heeft geen behoefte aan een raadsbehandeling.

Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich daarbij aan.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het eens met de vorige sprekers.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) is het eens met de vorige sprekers.

770 **De voorzitter** concludeert dat hiermee de bespreking is afgerond. Hij schorst de vergadering voor 5 minuten en heropent die voor de bespreking van agendapunt 8.

8. Raadsbrief rapportage “Aanpak Ongewenst gedrag en openbare ordeproblemen Kop van Lombok”

Burgemeester, Beleidssterrein: Openbare Orde en Veiligheid

Geagendeerd door T. Meerdering (VVD), H. Assen (PvdA), D. Bosch (PVV), B. van Steeg (CDA)

780 *Doel van de agendering is het bespreken van de rapportage van het Verwey Jonkerinstituut. Specifiek willen de fracties in gesprek over de conclusies en aanbevelingen (van de gesprekstafels) uit het rapport en over wat wij hier als gemeente mee gaan doen. De fracties willen graag met elkaar reflecteren op het geschetste beeld omtrent de sociale veiligheid in Lombok en bespreken welke acties hierop zouden moeten volgen en welke aanpak gewenst is. Zij willen hierbij ingaan op een aanpak voor zowel de lange- als de korte termijn en op de financiële middelen hiervoor. Ook willen zij de burgemeester bevragen over haar visie op het rapport.*

790 **De voorzitter** leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie boven). Dit onderwerp zal in één termijn worden besproken. Hij vraagt de niet-agenderende fracties kort en krachtig inbreng te leveren met punten die dan nog niet eerder zijn ingebracht.

De commissie

800 **Mevrouw Meerdering** (VVD) merkt op dat het rapport van het Verweij-Jonker instituut duidelijk is: het gaat niet goed in het gebied rondom de Kop van Lombok, in ieder geval niet goed genoeg. Zij noemt in dit verband de Kanaalstraat en de Damstraat die een complexe problematiek kennen. Zij noemt de overlast van het verkeer en van hangjongeren. Er ontstaan opstootjes en incidenten, er wordt veel afval op straat gegooid, en vrouwen voelen zich er onveilig omdat ze worden nageroepen. Dit beeld kwam in 2020 al uit onderzoek naar voren. Gelet op dit nieuwe onderzoek lijkt er tot haar spijt nog niet echt iets te zijn veranderd.

Zij noemt ook goede punten: de Kanaalstraat en de Damstraat worden ook geprezen om het grote aantal unieke winkels en de horeca en de diversiteit daarvan. Zij vindt dat die kant ook benoemd moet worden. Wanneer het gemeentebestuur de inwoners van Lombok echt wil helpen, staat voor haar vast dat er iets gebeuren moet.

Om te weten wat er moet gebeuren zijn er in dit onderzoek gesprekken gevoerd met verschillende betrokken partijen. In positieve zin viel het haar fractie op dat er ook echt gesproken is met buurtbewoners en met lokale ondernemers. Daaruit zijn aanbevelingen voortgekomen die de VVD van harte ondersteunt.

810 De eerste aanbeveling uit het rapport luidt “Een meerjarencommitment vanuit de gemeente, inclusief geld voor een integrale aanpak”. Zij schrok van de reactie van het college op het onderzoek in de raadsbrief. Zij leest daarin dat niet alle aanbevelingen zullen worden opgevolgd omdat daarvoor geen geld beschikbaar is. De VVD is onaangenaam verrast door die conclusie. Die klinkt wel heel erg gemakkelijk in haar oren. Het nieuwe coalitieakkoord brengt mogelijk hoop. Daarin staat dat er wel geld beschikbaar wordt gemaakt voor de integrale aanpak van deze beide straten, in ieder geval tot 2026. Zij vraagt of het juist is dat er wel extra geld wordt vrijgemaakt en of dat betekent dat het college alle aanbevelingen opvolgt. Of gaat de burgemeester nu alsnog keuzes maken, en zo ja waarvoor wordt dan gekozen?

820 De VVD heeft hierbij ideeën. Haar fractie ziet het liefst dat alle aanbevelingen worden opgevolgd en uitgevoerd. Twee aanbevelingen vielen haar in het bijzonder op en die niet echt benoemd worden door het college in de raadsbrief: (1) inzetten *op en en*, op de sociale kant zoals voorzieningen en het aanspreken door bewoners en aan de andere kant een harde aanpak en bewust maken van de norm op wat echt niet kan in de buurt. (2) de politiek aan boord krijgen. Mevrouw Meerdering merkt op dat er een

aantal politieke taboes is, zoals het bedelverbod, camera's en gebiedsverboden terwijl in Lombok er wel behoefte is om die in te voeren.

De heer Bosch (PVV) vraagt waaruit die harde aanpak bestaat voor de VVD.

830 **Mevrouw Meerdling** (VVD) merkt op dat dit een van de aanbevelingen was uit het rapport. In haar beleving worden er verschillende dingen genoemd in het rapport; sommigen zeiden zelfs iets over preventief fouilleren. Volgens haar wordt dit bedoeld in het rapport. **De heer Bosch** (PVV) vraagt of de VVD dat ook onderschrijft.

Mevrouw Meerdling (VVD) antwoordt bevestigend; in ieder geval dat gekeken wordt naar de opties hoe die op een goede manier in de aanpak terecht kunnen komen. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

Zij ziet de aanbevelingen graag opgevolgd. Zij vraagt hoe de burgemeester dat ziet. Het valt haar verder op dat aan gesprekstafels meermalen bepaalde thema's zijn benoemd die zij niet direct terug ziet in de aanbevelingen, bijvoorbeeld waar gesproken wordt over de horeca. Voor haar is niet helemaal duidelijk waarom bepaalde uitspraken wel tot een aanbeveling hebben geleid, en sommige uitspraken niet.

840 Mogelijk is dit ook een vraag voor de onderzoekers. Zij vindt dat bepaalde relevante uitspraken meegewogen zouden moeten worden. Zij roept het college daartoe op.

Dit onderzoek ligt nu voor. Er zijn aanbevelingen en er is geld. Mevrouw Meerdling vraagt hoe de effecten zijn te zien van de acties die in de komende maanden gemonitord gaan worden. Zij vraagt hoe de burgemeester dit ziet en of daarvoor concreet iets vorm te geven is, bijvoorbeeld een terugkoppeling naar de raad.

Zij pleit ervoor een stip op de horizon te zetten en te hopen dat over vier jaar vast te stellen is dat er echt iets positiefs is veranderd. Zij gunt dat de inwoners van Lombok, van de Kanaalstraat en van de Damstraat.

850

Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich aan bij de inbreng van de VVD over de aanbevelingen.

Ze gaat in op schoon, heel en veilig. Dan gaat het niet alleen over het op orde zijn van de verkeersveiligheid maar ook van de sociale veiligheid. Daaraan schort het ook volgens dit onderzoek. Veel wordt verwezen naar de fysieke herinrichting van de omgeving. Daarop wordt lang gewacht. Haar fractie wil ervoor waken dat de indruk ontstaat dat de gemeente er daarmee is. Zij vraagt hoe de burgemeester de gevolgen van de herinrichting zichtbaar gaat maken: waaraan draagt die herinrichting bij en waaraan ook niet? Haar fractie denkt dat het verschil gaat maken. Deelt zij de opvatting dat de gemeente er daarmee niet is?

860

De heer Koning (D66) begrijpt vraag van mevrouw Assen. Zijn vraag aan haar is dan of zij deelt dat een groot deel van de problemen die Verweij-Jonker constateert, namelijk te hard rijden, file-parkeren, onveilige situaties op de weg, afval op straat door een gebrek aan prullenbakken in de openbare ruimte wel adequaat wordt aangepakt door de herinrichting die er aan gaat komen.

Mevrouw Assen (PvdA) kan dat met de heer Koning alleen maar hopen en zij verwacht dat ook. Zij pleit ervoor snel ermee te starten. In het gevoel van wantrouwen richting de overheid leest zij ook terug dat dat ook te maken heeft met de duur van de herinrichting van de Kanaalstraat en dat gebied. Zij pleit ervoor zelf ervoor te zorgen dat wat het gemeentebestuur kan beïnvloeden, het bestuur dat snel doet. Intimiderend gedrag houdt niet op bij een anders ingerichte straat. Met de herinrichting is het gemeentebestuur er nog niet.

870

De heer Bosch (PVV) gelooft niet dat dat gebrek aan vertrouwen in de overheid het gevolg is van de duur van de herinrichting.

Mevrouw Assen (PvdA) denkt dat het verlies van vertrouwen klein kan beginnen; de gemeente is ook de overheid wanneer zij afspraken niet nakomt, en niet toegankelijk is voor bewoners en niet de indruk wekt de bewoners serieus te nemen; dan draagt dat daaraan bij. Zij houdt het voor mogelijk dat zelfs de landelijke politiek hieraan bijdraagt. Daarover is zij het eens met de heer Bosch. Het is niet voor het eerst dat een project in Utrecht de streefdatum niet haalt.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met in te gaan op dat in het onderzoek staat dat meerdere factoren bijdragen aan sociale onveiligheid. Ook daar lijkt de integraliteit van aanpak hard nodig: niet alleen de fysieke omgeving maar ook het gedrag beïnvloeden en vooral voorkomen. Zij gaat ervan uit dat waar de burgemeester zojuist toezeggingen deed over die integraliteit, die integraliteit ook geldt in deze aanpak en hoe die tot stand komt, namelijk ook met de collega-collegeleden die daarop invloed hebben. Zij denkt aan de relatie met onderwijs, met welzijn; ook daar zullen wat haar betreft de partijen om de tafel moeten om gezamenlijk effectiever te zijn dan ze al zijn met het goede werk dat al wordt geleverd. Haar fractie denkt dat *een peer to peer aanpak* ook in dit gebied kan helpen om het gedrag van groepen jongeren te beïnvloeden. Haar fractie kreeg een toezegging op de inzet van ervaringsdeskundigen bij de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden. Zij begrijpt dat die naar de raad toe komt bij het Uitvoeringsprogramma. Zij hoopt dat de burgemeester hier kan toezeggen dat de inzet van *peer to peer* ervaringsdeskundigen onderdeel kan zijn van een goede aanpak.

Zij gaat dieper in op het gebrek aan chillplekken. Zij is nagegaan waar die plekken zijn. Er zou op het Moskeeplein een jongerenkamer van ULU en van JOU moeten zijn. Die van JOU bestaat niet meer. Haar fractie heeft contact gehad met ULU die aangeeft zijn best te doen om breed open te zijn voor jongeren, ook tot middernacht in de weekenden, en dat daar goed gebruik van wordt gemaakt, maar dat ze zich daarin niet gesteund voelen door de gemeente. ULU draait helemaal op vrijwilligers. De behoefte zit vooral in de avonduren. Zij vraagt de burgemeester hoe te beïnvloeden is dat het aanbod van jongerenwerk juist dan georganiseerd wordt wanneer die behoefte er is, dus soms ook meer in de avonduren. Zij vraagt of de burgemeester kan toezeggen dat er een gesprek plaatsvindt met de vrijwilligers van ULU zo dat zij zich ook gesteund voelen en niet afhaken. Zij benadrukt de indruk te hebben dat ULU heel goed werk doet. Zij vraagt of de burgemeester met de wethouder Jeugd het overzicht kan geven van waar in de stad deze plekken zijn zo dat te zien is waar de gaten vallen.

Zij vraagt over de politiepost op de Kanaalstraat of de agenten in staat zijn hun werk goed te doen. Eerder deden zich afschuwelijke incidenten voor waarbij mensen van de straat zich tegen de politie keerden. Zijn zij veilig genoeg om hun werk goed te doen op een manier die effectief is? Hiermee rondt zij haar inbreng af.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat Lombok een prachtige wijk is met een rijke geschiedenis. Hij merkt op dat veel Utrechters dat anders ervaren. Hij heeft dat ook gelezen en gezien. De Kop van Lombok met het centrale punt de Damstraat, is vaak geen fijne plek. Hij weet dat daar hufters te hard rijden, dubbel geparkeerd staan en afval op straat gooien. Daar helpen geen prullenbakken bij.

Iemand die daarvan iets zegt, heeft direct 30 man in zijn nek en krijgt scheldpartijen. Ook dat is de Kop van Lombok. De vraag is nu hoe daarvan wel een fijne en veilige

plek te maken. Dan moet eerst het probleem benoemd worden. Zijn fractie is blij met het rapport van Verweij-Jonker. Ook daarin staan vaak dezelfde pampertermen.

De heer El Abassi (DENK) vraagt of de heer Bosch weleens de Kanaalstraat of de Damstraat bezoekt. **De heer Bosch** (PVV) antwoordt bevestigend.

De heer El Abassi (DENK) vraagt of de heer Bosch de ervaringen die hij benoemde, zelf ook heeft ervaren. **De heer Bosch** (PVV) antwoordt dat hij die ervaring niet had op het door hem bedoelde moment. Hij bevestigt daar wel iets te hebben ervaren. Hij vraagt of hij daarover moet uitweiden. **De heer El Abassi** (DENK) hoeft dat niet in detail te horen. Hij wil graag weten of de problemen waarvan de heer Bosch gewag maakte, hijzelf ook heeft ervaren: uitschelden, et cetera.

De heer Bosch (PVV) heeft dat daar zeker wel een keer gezien en zeker voor het supermarktje op de Damstraat. Hij spreekt in dat verband over opstootjes.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt naar de betekenis van “pamperterm”.

De heer Bosch (PVV) noemt termen als “samen”, “gesprek aangaan”, et cetera.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat wat haar betreft het stadsbestuur datgene doet dat effectief is. Dat is soms de wortel en niet de stok. Zij vraagt of de heer Bosch dat met haar eens is.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat deze aanpak sinds de jaren '90 in gebruik is. Hij heeft niet het gevoel dat die een succes is. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij vindt dat de groep die in Lombok woont veel kansen heeft gekregen sinds de jaren '90. *Hierna volgt een debat over woordkeus in en buiten het debat. In het verslag wordt de discussie gehandhaafd over het rapport van het Verweij-Jonker instituut en over de inhoud van dit onderwerp.*

De heer El Abassi (DENK) vraagt of de heer Bosch het relevant vindt te zeggen dat de overlast op de Kanaalstraat en de Damstraat veroorzaakt wordt door mensen met een niet-westerse achtergrond.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat dat letterlijk in het rapport staat van Verweij-Jonker. Hij heeft dat niet verzonnen. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.

Hij merkt op dat de politie, mensen staande houdt vanwege *passend in het profiel met hun Gucci-tas en –petje*. Zijn fractie vindt dat niet vreemd. Hij vindt dat geen discriminatie. Hij vindt dat gezonde profilering.

Gesteld wordt dat wanneer de agent iemand aanhoudt de hele straat zich ermee bemoeit. De vraag is wat de PVV ermee wil. Bekend is dat de PVV landelijk al veel voorstellen heeft gedaan, zoals criminelen met een dubbel paspoort denationaliseren en uitzetten. Hij beschouwt dat als een mogelijke verbetering voor de Kop van Lombok. De gedachte het probleem te verminderen door het gebied autoluw te maken, bestempelt hij als naïef. Nu is al te zien dat degenen die zich nu niet goed gedragen, zich daaraan niets gelegen laten liggen. Hij verwacht dat het eenrichtingsverkeer niets gaat worden. Daardoor krijgt de politie het nog drukker omdat zij daarop moet handhaven. De agenten worden door veel partijen uitgemaakt voor racist wanneer ze in de kofferbak willen kijken. Hij vraagt hoe de burgemeester dit ziet als het gaat om handhaving.

Zijn fractie wil graag op deze plek meer cameratoezicht en een bedelverbod. Het stadsbestuur moet wat hem betreft laten zien dat in deze straten de wetten en regels gelden en niet die van de criminelen, van verkeershufters en van mannen die vrouwen intimideren. Waarom heeft de burgemeester hier niet het straatintimidatiescherm neergezet? Of heerste de vrees dat dat scherm snel kapot gemaakt zou zijn?

Zijn fractie pleit voor een permanente pascontrole. Daarover stelde zijn fractie al eerder schriftelijke vragen. Bij dergelijke controles wordt geprofileerd. Hij vindt dat

niet per se racistisch. Dat is ook realistisch. Hij stelt voor dit over te laten aan de politie en niet aan het gemeentebestuur.

Mevrouw Assen (PvdA) hoort de heer Bosch alleen ingaan op de handhavende repressie. Zij vraagt of de heer Bosch openstaat voor het commentaar van deskundigen op preventie die effectiever is in de bestrijding van crimineel gedrag en in dat kader voorstellen te steunen of te doen.

980 **De heer Bosch** (PVV) zegt niet dat het helemaal niet werkt. Hij vindt het te prijzen dat de jongerenwerker om 2:00 uur 's nachts de straat op gaat om te kijken of jongeren ontsporen. Hij vindt dat goed werk. Hij ziet ook een punt waarbij de mogelijkheid om van daaruit te beïnvloeden voorbij is. Een buurthuis kan wel helpen maar niet voor iedereen. Waar het niet meer helpt, zal de overheid richting handhaving moeten gaan.

Mevrouw Assen (PvdA) deelt dat laatste. Zij vraagt of de heer Bosch met haar deelt dat criminaliteit en het risico op crimineel gedrag samenhangen met ook het krijgen van kansen, met ook kansengelijkheid op goed onderwijs, op een baan, op opgroeien in armoede. De PvdA ziet die samenhang. Zij vraagt of de heer Bosch die relatie ziet.

990 **De heer Bosch** (PVV) vindt deze vraag interessant. Hij ziet juist deze groep veel kansen krijgen. Hij ziet een heel gemengde samenstelling op de universiteit. Hij ziet genoeg mensen die kansen hebben gepakt en die bijvoorbeeld werken bij de belastingdienst of bij een ministerie. Mensen kunnen die kansen krijgen en pakken, net zoals iedereen.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt wat de heer Bosch bedoelt wanneer hij zegt “dit zijn juist de mensen die kans na kans krijgen”. Hoe weet de heer Bosch hoe deze mensen zijn opgegroeid, of zij opgroeiden in armoede, of in een éénoudergezin of in multiproblematiek.

1000 **De heer Bosch** (PVV) kan die vraag omdraaien en vragen hoe mevrouw Assen dat weet. Hij volgt al jaren de politiek, hij ziet al jaren in allerlei wijken weer een nieuw project verschijnen. Hij ziet veel meer van dat soort projecten op bepaalde wijken losgelaten worden dan op wijken waar het volgens mevrouw Assen goed gaat. In dat opzicht vindt hij dat er kansen zijn. Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn. Wat hem betreft moet de gemeente ondersteunen waar dat mogelijk is en dan vooral met repressie. Pamperen vindt hij niet meer de oplossing. De gemeente is volgens hem al te ver heen.

De heer El Abassi (DENK) hoorde de heer Bosch zeggen dat het om burgers gaat van een bepaalde etniciteit. Daarmee lijkt hij in zijn ogen de etniciteit te koppelen aan het gedrag. Hij vraagt of de heer Bosch het met hem eens is dat hij ervan overtuigd is dat criminaliteit binnen een bepaalde etniciteit vaker voorkomt dan bij anderen.

1010 **De heer Bosch** (PVV) heeft dat niet gezegd. Hij vindt dat dit ingevulde aannames zijn. **De heer El Abassi** (DENK) zal dit teruglezen in de notulen. Hij heeft geen vervolgvraag.

Mevrouw Assen (PvdA) constateert dat de PVV provoceert en inspeelt op de onderbuik. Zij gaat niet op elk element daarvan in. Zij geeft aan dat de commissie twee belangrijke debatten over veiligheid voert vanochtend. Onder andere door haar partij geagendeerd. Dat is niet omdat zij veiligheid niet belangrijk vindt of dat af wil doen met theedrinken. Haar fractie kijkt naar wat effectief is. Haar fractie heeft in de afgelopen jaren daaraan bijgedragen, onder andere met een effectieve wijkaanpak, met een verbeterde veiligheid. Dat neemt niet weg dat er nog steeds problemen zijn. Dat is ook waarom haar fractie dit adresseert vandaag. Zij is blij dat de heer Bosch

1020 hierbij ook aanwezig is. Zij stelt voor gezamenlijk na te gaan hoe ervoor te zorgen dat alle Utrechters in veiligheid in een veilige buurt kunnen opgroeien. Daar hoort voor haar fractie altijd kansengelijkheid bij en wanneer dat nodig is een tweede kans. Zij vindt dat een stuk constructiever dan de inbreng van de heer Bosch.

De heer Bosch (PVV) hoorde geen vraag. Hij heeft willen aangeven hoe het een en ander is ontstaan in deze stad.

De heer Koning (D66) hoort de heer Bosch veel steun uitspreken voor de politie, voor individuele agenten die in de gemeente Utrecht hun best doen om op een integere manier het werk te doen. Gisteren werd bekend dat de politie-organisatie zelf ook kritisch is op haar functioneren in de afgelopen jaren voor wat betreft het discriminatiebeleid. De politie gaat een strengere hardere interne lijn voeren, volledig gesteund door D66. Hij vraagt of de PVV die nieuwe lijn van de politie-organisatie steunt.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat daar waar daadwerkelijk sprake is van racisme of discriminatie, hij het goed vindt om dat te onderzoeken en aan te pakken. Uiteraard steunt hij de nieuwe aanpak.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat veel al is besproken en hij houdt zijn inbreng kort.

1040 Hij vindt dat het Verweij-Jonker instituut een goede analyse heeft gemaakt op basis van de gesprekken die zijn gevoerd. Zijn fractie kan de aanbevelingen steunen. Hij ziet dat dit het moment is om de problemen aan te pakken: de nieuwe inrichting van de Kanaalstraat, Damstraat en de ontwikkeling van het Lombokplein. De nieuwe inrichting van de openbare ruimte kan wat hem betreft helpen, bijvoorbeeld in het voorkomen van straatintimidatie. Hij vraagt hoe een en ander zal verlopen met de andere wethouders en hoe dat wordt bekeken door de veiligheidsbril.

1050 Hij is het eens met het Verweij-Jonker instituut om onconventionele maatregelen te nemen en te kijken naar het gebruik van camera's. Het coalitieakkoord lezende verwacht hij een aantal extra camera's. Hij hoopt dat de burgemeester dat op die manier wil bekijken. Hij las dat in het coalitieakkoord extra financiële middelen zijn opgenomen. Dat leest hij onder het kopje Arbeidsmarkt. Is dat de eerste succesvolle poging van de burgemeester om op andere terreinen geld binnen te halen? Of valt het wel onder veiligheid? Hij vraagt hierover duidelijkheid al zou hij beide prima vinden. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af voor dit moment.

De voorzitter vraagt of niet agenderende fracties het woord willen voeren.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) complimenteert het college met deze rapportage van het Verweij-Jonker instituut. Hij vindt dit een heldere analyse met een mooi overzicht.

1060 Hij sluit zich aan bij wat gezegd is onder meer door de VVD mevrouw Meerding en anderen over dat in de raadsbrief een aantal zaken wordt genoemd over activiteiten en dat het gemeentebestuur aan een aantal zaken niet toekomt. Het spijt hem dat dat dan juist de dingen zijn waarvan hij denkt dat die echt zouden helpen, buiten het gegeven dat een extra jongerenwerker wordt toegevoegd. In de rapportage van het Verweij-Jonker instituut wordt nadrukkelijk gezegd actieve bewoners meer te betrekken, het overleg met bewoners te verduurzamen, jongeren te mobiliseren. De Kanaalvisie is geschreven. Projectmatig wordt incidenteel een paar bewoners uitgenodigd om even mee te denken. In Lombok wonen veel EénUtrecht stemmers. Hij heeft met hen contact opgenomen. Hij proeft dat ook zij dit als een gemis zien. Hij vraagt

de burgemeester of zij hiervan een kernpunt kan maken: het duurzaam organiseren met een groep actieve bewoners om dit meer gezamenlijk aan te pakken.

De heer Bosch (PVV) vindt dit een interessant punt van de heer Dijkstra. Hij keek in de legenda van het onderzoek en zag dat het Verweij-Jonker instituut in totaal vier bewoners heeft gesproken en “jongens uit Lombok” zonder een getal genoemd. Hij vraagt of de heer Dijkstra van mening is dat het aantal wel erg summier is om te spreken over “de mening van de bewoners”.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) vindt dat dat kan voor een dergelijk onderzoek. Het is mogelijk om een aantal sleutelfiguren uit de wijk te spreken. Hij vindt dat duurzamer en actiever met een grotere groep bewoners gesproken moet worden om dat goed aan te pakken. Dat punt wordt gemaakt in het onderzoek. Hij ziet dat niet echt goed terug in de raadsbrief. Hij vindt dat een gemiste kans. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zal niets herhalen en houdt haar inbreng kort. Zij noemt het beschikbaar gekomen geld in het coalitieakkoord voor een integrale aanpak Kanaalstraat, Damstraat. Dat geld zou wat haar fractie betreft niet alleen naar veiligheid toe moeten of naar ruimtelijke ontwikkeling, maar juist ook naar de sociale opgave in dit onderwerp.

Zij vindt het essentieel dat bij het uitwerken van de integrale aanpak de kracht te benutten van jongeren, bewoners en ondernemers en expliciet de kracht van jongeren. Zij is blij dat haar collega raadsleden dat perspectief meenemen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de tekst in het coalitieakkoord over veiligheid en ondermijning gaat in relatie tot de Kanaalstraat en de Damstraat. Hij denkt daarom dat het geld op die manier goed besteed wordt. **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) denkt dat die dingen samenhangen. Ook de preventieve zaken zijn maatschappelijk. **De heer Van Steeg** (CDA) benadrukt dat dat het veiligheidsbudget is. **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) laat dat aan de burgemeester.

Mevrouw Assen (PvdA) gaat in op het zelfde punt. GroenLinks en haar fractie zijn beiden voorstander van de integrale aanpak. Zij vraagt of GroenLinks met haar deelt dat dat niet kan betekenen dat al die dingen die het stadsbestuur wil, uit het veiligheidsbudget te halen is. Er moet ook geld overblijven om de ondermijning aan te pakken.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) deelt dat volledig met mevrouw Assen.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met de vraag aan de burgemeester hoe het uitwerken zal gaan van de integrale aanpak. Zij zou het fijn vinden wanneer de burgemeester daarop the lead neemt. Zij vraagt hoe de burgemeester dat ziet.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of GroenLinks met haar deelt dat dit ook een verantwoordelijkheid is van de andere wethouders op het sociale domein en die op de andere terreinen meewerken in de integrale aanpak om uiteindelijk ook de veiligheid te verbeteren.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) deelt dat met de PvdA.

Zij sluit haar inbreng af met in te gaan op jongeren. Sommige partijen zien de waarde van jongeren ook in de uitwerking van de integrale aanpak en andere partijen niet. Vaak wordt vergeten dat een deel van de jongeren de overlast veroorzaken en dat een deel gewoon wil chillen. Die zoeken daarvoor een plek in de stad. In die zin vindt zij het belangrijk hen mee te nemen in de uitwerking van deze aanpak. Des te meer over de jongeren gesproken wordt en niet met hen, hoe groter de kloof zal worden.

De heer Koning (D66) had die laatste woorden niet mooier kunnen zeggen. Hij is het daarmee 100% eens. Zijn fractie ziet de meerwaarde van de aanpak van de openbare ordeproblemen bij de Kop van Lombok. Het is niet voor niets dat er stevig geld voor uitgetrokken wordt. Hij hoorde hints over budgetten uit andere portefeuilles. Wat zijn fractie betreft is 500.000 per jaar al heel veel geld. Daarvoor is ongeveer 5 fte fulltime in te zetten. Daarmee is veel te doen.

De heer Dijkstra (EénUtrecht) vreest dat de coalitie geld uittrekt en dat gaat omzetten in fte's aan de professionele kant. Hij vraagt de heer Koning van D66 of het mogelijk is nadrukkelijker een beroep te doen op de gemeenschap zelf. Dan helpt het wanneer de heer Koning dat in zijn bijdrage benadrukt.

De heer Koning (D66) antwoordt dat wat hem betreft ook hier het belang geldt van de integrale aanpak waarbij op preventie en repressie wordt ingezet en waar het voor zijn fractie niet voorop staat dat daar precies 5 fte uit moet komen. Hij bepleit goed te bekijken hoe dit te organiseren en hoe het geld het beste te laten renderen voor de maatschappelijke opgave.

Hij was het nadrukkelijk eens met de inbreng van de heer Dijkstra over het betrekken van de buurt. Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op dat het hem opviel dat voor tweederde van de betrokkenen bij dat rapport aan de gesprekstafels professionals waren, éénderde was buurtbewoner. Hij vindt dat de verhouding meer moet worden omgekeerd: dat het vooral moet plaatsvinden met bewoners in de komende vier jaar. Zijn fractie staat er achter dat nu geld uitgetrokken wordt voor vier jaar. Zij denkt dat deze intensieve aanpak voor een aantal jaren ook echt tot resultaat zal kunnen leiden in combinatie met het gegeven van de herinrichting van de openbare ruimte en dat dat echt een impuls moet kunnen geven aan deze omgeving.

Hij sluit zijn inbreng af met op te merken dat zijn fractie bovenal wil dat met bewoners gesproken wordt zo dat het sociale cement in de wijk sterker wordt. Dat het een aanpak wordt waarin de wijkbewoners zich herkennen en waarvoor zij medeverantwoordelijk zijn. Hij onderschrijft de woorden van de heer Dijkstra in dit opzicht.

De heer Maas (VOLT) sluit zich graag aan bij zijn voorgangers. Er is al veel gezegd. Hij heeft in de vragen en aanbevelingen het bedelverbod gemist naast het camera-toezicht en het betrekken van bewoners. Hij vraagt of dat bedelverbod er zal komen.

De heer Koning (D66) vraagt welk voordeel de heer Maas ziet in het bedelverbod; los van de vragen hier naar van enkele winkeliers. Net voor de verkiezingen is hierover een Raadsinformatiebijeenkomst geweest. Een bedelverbod heeft een stigmatiserende werking op mensen die om wat voor reden dan ook tot bedelen overgaan. Hij vraagt of de heer Maas daarvan de nadelen niet ziet.

De heer Maas (VOLT) merkt op dat het een aanbeveling is uit het rapport. Hij vraagt zich af waarom die aanbeveling niet wordt gevolgd.

De heer El Abassi (DENK) vraagt de heer Koning waarom hij hiervan geen voorstander is. Hij schetst de voorgeschiedenis.

De heer Koning (D66) doet dat debat niet over in dit verband. Hij kan zich voorstellen dat deze discussie in de nieuwe raad gevoerd moet worden. Hij beveelt de heer El Abassi aan de Raadsinformatiebijeenkomst terug te kijken.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat het hier precies gaat om de politieke taboes waarover in het rapport is geschreven.

Mevrouw Nolten (Bij1) deelt de mening van veel van haar collega's. Haar fractie vindt het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in Lombok. De veiligheid van de één

is niet automatisch die van de ander. De vraag die blijft staan is om welke waarden en normen het gaat en wie die bepaalt en wat de dagelijkse uitdagingen zijn van de mensen die hier als een probleem worden neergezet. Wat haar fractie betreft is de beschreven situatie complex en alleen goed te analyseren wanneer hier naar gekeken wordt met een intersectionele blik. Daarom zou er wat haar fractie betreft duurzaam geïnvesteerd moeten worden in kansen, gelijkwaardigheid en preventie, in Wijk- en Jeugdwerkers, niet in repressie en straffen en niet in politie, BOA's of cameratoezicht of andere maatregelen die etnisch profileren in de hand werken. Zij vindt de woorden van de heer Koning goed over dat de politie-organisatie een nieuw standpunt heeft ingenomen, maar dat het punt nog niet is bereikt dat etnisch profileren echt uit de wereld is geholpen. Om die reden is haar fractie terughoudend.

De heer Bosch (PVV) gaat in op de vraag die mevrouw Nolten voorlegde over wat normale normen en waarden zijn. Hij vraagt of zij het met hem eens is dat het niet normaal is om vanuit de auto vuil op straat te gooien of vrouwen na te sissen. Hij noemt dat universele waarden en normen die ook in dit rapport staan.

Mevrouw Nolten (Bij1) is het eens met heer Bosch en vindt mét hem dat gedrag niet beantwoorden aan normale waarden en normen. Normale normen en waarden maken dat mensen elkaar respecteren en dat zij anderen niet naroeppen en intimideren. Het gaat haar er om dat in het rapport subtiel het verband gelegd wordt met de culturele achtergrond. Daarvan is haar fractie geen voorstander.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt waarop mevrouw Nolten precies doelt. Zij las wel iets over masculiene cultuur op straat. Zij vraagt of mevrouw Nolten dat bedoelt of dat zij aan iets anders refereert.

Mevrouw Nolten (Bij1) antwoordt dat zij onder andere dat bedoelt. Ze denkt dat de masculiene cultuur niet per se gebonden is aan een culturele achtergrond maar wel aan masculiniteit.

Mevrouw Meerding (VVD) denkt dat het stadsbestuur daarmee wel iets kan. Dat het stadsbestuur zegt dat het niet goed is dat die masculiene cultuur op straat heerst. Zij vraagt of mevrouw Nolten dat met haar eens is. **Mevrouw Nolten** (Bij1) antwoordt bevestigend.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) houdt haar inbreng kort.

Zij sluit zich aan bij de inbreng over integrale en intersectionele aanpak. Ook sluit zij zich aan bij het betrekken van de jongeren. In het rapport van Verweij-Jonker staat de aanbeveling om groepen en mensen niet over één kam te scheren omdat dat hen tekort doet. Zij roept de PVV op die aanbeveling zich ter harte te nemen.

De heer El Abassi (DENK) sluit zich aan bij heel veel van de inbreng die zijn collega's hebben geleverd, en vooral ook bij de woorden van Bij1 en bij die van de Partij voor de Dieren.

Hij leest in het rapport van Verweij-Jonker dat de cultuur behouden moet worden. Hij vindt dat fijn om te lezen. Hij heeft wel moeite met de frase uit het rapport over sturen op het winkelbestand in de Kanaal- en de Damstraat (nummer 10 op bladzijde 17), waarbij aangegeven wordt dat de gemeente andere winkels wil hebben om andere groepen aan te trekken. Hij vraagt de burgemeester of zij concreter kan aangeven over welk ondernemerschap dan gesproken wordt om aan te trekken en welke doelgroepen daarmee aangetrokken moeten worden.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of de heer El Abassi van mening is dat een onderneming die aantrekkelijk is voor criminelen, gestuurd gaat worden op het minder aanwezig laten zijn van dergelijke ondernemingen, op welke plek dan ook.

De heer El Abassi (DENK) stelde om die reden de vraag aan de heer Bosch of hij wel op de Kanaalstraat komt. Hij stelt dat geen ondernemer criminelen aantrekt. Wel zijn er ondernemers die groepen van een bepaalde etniciteit aantrekken. Wanneer binnen die etniciteit een oververtegenwoordiging van criminaliteit plaatsvindt, trekt de ondernemer ook iets meer van die groepen aan. Hij kan deze vraag voor de burgemeester ook stellen aan de PvdA. Hij houdt zich aanbevolen voor een voorbeeld van een ondernemer die criminaliteit aantrekt. Ook zijn fractie zou daarop tegen zijn.

Mevrouw Assen (PvdA) stelde de vraag hypothetisch, los van de Kanaalstraat. Zij herhaalt haar vraag.

De heer El Abassi (DENK) vraagt zich af of er überhaupt wel een winkel is die criminaliteit aantrekt. Hij gelooft daar niet in. Hij vraagt naar de onderbouwing.

De heer Bosch (PVV) vroeg zich af of de heer El Abassi weleens op de Kanaalstraat is geweest en of hij in dat kader het met hem eens is dat die herinrichting, éénrichting of versmald, mogelijk ook de oplossing niet is die daar gaat helpen.

De heer El Abassi (DENK) neemt een ander deel van zijn bijdrage in zijn beantwoording mee. Hij beschouwt dat inderdaad niet als een oplossing. Destijds diende zijn fractie een motie in om een pilot in te voeren waarmee tijdelijk een deel van de weg wordt afgesloten om na te gaan of dat daadwerkelijk werkt. Naar zijn mening zijn er nu twee wegen. Dat betekent wanneer mensen roekeloos op straat stilstaan ze in te halen zijn. Straks is er nog maar één weg; dan zijn ze niet in te halen. Dat zorgt dan voor een volledige verstopping.

De voorzitter constateert dat hiermee alle partijen aan het woord gekomen zijn.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma heeft het rapport zeer gewaardeerd. Dit rapport geeft veel reacties weer van mensen met wie is gesproken. Wanneer het rauw of confronterend is, gaat het om mensen op de straat of in het gesprek aan tafel. Zij vindt dat goed. Zij vindt het belangrijk niet weg te kijken bij problemen of te doen alsof de problemen niet bestaan. Niet voor niets zijn door haar voorganger vragen gesteld over of een nadere analyse gedaan moet worden na een aantal heftige incidenten. Die analyse ligt nu voor. Zij nam er kennis van dat de commissie bijna voltallig zegt de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren.

Het goede nieuws is dat in het coalitieakkoord de middelen beschikbaar gesteld zijn, niet alleen voor de Kanaalstraat en de Damstraat, maar ook voor de Amsterdamsestraatweg. Dan moet goed gekeken worden dat dat geld niet alleen in zaken van de gemeente gaat zitten of in fte's, maar dat het ook terecht komt in de buurtparticipatie, bij de jongeren die mevrouw Fattal nadrukkelijk naar voren bracht. De integraliteit van het programma is belangrijk. Eerder ontbrak het geld voor de integrale aanpak. De burgemeester hoopt de integrale aanpak steviger te kunnen neerzetten in de komende periode. Zij bevestigt dat 500.000 euro een behoorlijk bedrag is, maar wel voor twee belangrijke projecten. Het mooie is dat het gaat om structureel geld. Zij denkt dat het belangrijk is die aanbevelingen uit te voeren. De gemeente doet niet helemaal niets; zij noemt de straatconciërge, de extra wijkboa's, de extra jongerenwerker. Na de zomer krijgt Wijkbureau West een plek in de wijk die kan dienen als

uitvalsbasis voor alle partners in het gebied. Ingezet is op de fysieke herinrichting. Dat zal een aanvang nemen na de zomer.

De burgemeester constateert dat de commissie het rapport van Verweij-Jonker omarmt, en dat zij daaruit gaat cherrypicken. Zij merkt op dat in het rapport een aantal hete hangijzers zit. Onder meer het economisch aanbod. Zij refereert aan het debat met de heer El Abbassi. Nadrukkelijk is gezegd dat de cultuur van het gebied behouden moet blijven. De meerwaarde van bij wijze van spreken 30 groentewinkels naast elkaar vindt de burgemeester kwetsbaar. Of heel veel telefoonwinkels. Zij opteert voor diversiteit in aanbod. De bewoners willen die diversiteit ook.

De heer El Abbassi (DENK) merkt op dat het zijn ervaring is dat de klant bepaalt en betaalt. Hij ziet dat ook in deze wijk. Hij ziet in de binnenstad straten vol met kroegen. Ook daarin ziet hij geen diversiteit terug. De vraag is waarom de gemeente de diversiteit wil veranderen. Wanneer er minder groentewinkels komen, ziet hij daarmee geen causaal verband met sissende mannen op straat. Hij is op zoek naar de winkel die zorgt voor gedragsverandering en naar hoe dat te verklaren.

Burgemeester Dijkema antwoordt dat de heer El Abbassi een aantal zaken door elkaar haalt. Zij zal die proberen te ontrafelen.

Zij denkt dat het belangrijk is om inderdaad meer divers aanbod te krijgen. Zij zal de groentewinkels niet als voorbeeld gebruiken. Soms gaat het om branches waarvoor geen vergunning nodig is. Zij vindt het intrigerend te zien dat die allemaal naast elkaar kan bestaan. Het is dan niet altijd het geval dat er heel veel klanten zijn. Die signalen krijgt het college dan, ook als het gaat om ondermijning, omdat er in sommige winkels andere praktijken plaatsvinden. Die is het college ook op het spoor. Op dat moment pakt het college dat ook aan. Het is voor de wijk en voor de buurt van groot belang dat het diverse aanbod er kan zijn. Zij zou eigenlijk andersom geredeneerd niet weten wat er mis mee is wanneer bewoners dat belangrijk vinden. Of zal de heer El Abbassi dan zeggen dat het niet mag.

De heer El Abbassi (DENK) antwoordt dat dat precies de reden is waarom hij zich aansluit bij de woorden van Bij1. Vanuit welk perspectief bekijkt het stadsbestuur dit? De burgemeester zei al de groentewinkels als voorbeeld weg te halen. En vervolgens noemt zij geen andere winkel. Hij wil naar de burgers toe lopen, naar de ondernemers gaan en zeggen dat hun winkel bepaalde mensen aantrekt. Op dit moment is dat helemaal niet bekend, behalve dat heel vaag gezegd wordt dat naar een ander concept toegewerkt moet worden. Hij wil dat iets concreter horen zo dat hij weet om welke winkels het gaat en zo dat de gemeenteraad het objectief kan toetsen.

Burgemeester Dijkema antwoordt dat gekeken wordt vanuit het integrale perspectief. Daarom is er beleid op het terrein van de fysieke herinrichting om hufteerig rijgedrag te voorkomen. Ook is aandacht nodig voor straatintimidatie. Onomwonden worden in het rapport uitgelegd wat er aan de hand is en hoe onveilig mensen zich daardoor voelen. Daarop moet dan weer een andere maatregel genomen worden. Daarnaast is te zien dat ondermijning plaatsvindt in dit gebied. Dan gaat de gemeente kijken naar wat achter de voordeur aan de hand is van bedrijven. Hier komen heel verschillende onderwerpen aan de orde. Daarom vraagt de buurt te stoppen met politieke taboes. Het goede nieuws is dat met het coalitieakkoord het college het een en ander beter dan eerder kan oppakken.

De heer Bosch (PVV) hoort de burgemeester spreken over een buurt of straatconciërge. Hoe ziet de burgemeester dat voor zich in Lombok met de omschreven zaken uit het Verweij-Jonker-rapport?

- 1310 **Burgemeester Dijkma** vindt dat de heer Bosch het nu doet voorkomen alsof dit het enige is dat wordt voorgesteld. Zij bestrijdt dat. Hier speelt ook preventie en verandering van de straatomgeving en als het nodig is repressie. Eén en ander zal hand in hand gaan. Zij spreekt niet namens de politie. De politie heeft hierin haar eigen rol. Zij vindt het belangrijk vast te stellen dat het hier gaat om *en en en*.
Zij kan iets zeggen over het verschil tussen de meeste Nederlandse steden en sommige West-Europese landen waar het echt heel erg uit de hand loopt. De Nederlandse investering in welzijnswerk, jongerenwerk, in buurtconciërges, kortom in een sociaal netwerk, is heel fundamenteel in het voorkomen van totale escalatie en het voorkomen dat gebieden ontstaan waar mensen helemaal nooit meer durven
- 1320 komen. Zij noemt de banlieues in Parijs als voorbeeld waar niemand naar toe durft. Daar wordt gekeken naar de Nederlandse aanpak. Zij benadrukt dat de feiten een ander oordeel staven dan die uit de reactie spreekt van de heer Bosch.
De heer Bosch (PVV) merkt op dat dit niet onverlet laat dat een buurtconciërge wat hem betreft niet mogelijk is in dezelfde vorm als in Oost Utrecht. Hij vraagt hoe die functie ingevuld moet worden in de Kop van Lombok.
Burgemeester Dijkma denkt dat elke wijk een ander type mens vergt. De ene mens is meer geschikt voor Utrecht Oost en de ander voor de Kop van Lombok. Daarop moet gelet worden. Het vraagt ook een zekere weerbaarheid van mensen om dit werk te kunnen doen. De heer Bosch heeft daarin gelijk.
- 1330 **Mevrouw Nolten** (Bij1) hoort de burgemeester spreken over diversiteit en het winkelaanbod. Zij vraagt haar wat in haar ogen een goed alternatief is en hoe zij dat ziet in relatie tot onder meer het cultuurbehoud.
Burgemeester Dijkma vindt dat zij dat niet moet bepalen. Daarvoor is van belang dat het gedragen wordt door de buurt zelf. Daarom is het zo belangrijk dat de participatie van mensen ook zal plaatsvinden. Het zou te gek voor woorden zijn wanneer zij zou bepalen welke winkel waar precies moet komen. Zij bepaalt alleen wanneer winkels ergens niet meer mogen komen.
De heer Dijkstra (één Utrecht) merkt op dat ook bewoners het niet eens zijn over het winkelaanbod. Het heeft een economische achtergrond dat organisaties uit één
- 1340 branche elkaar opzoeken. Hij vraagt of de burgemeester beseft dat alertheid is geboden wanneer de gemeente en bewoners en ondernemers betreft; dan zou de gemeente een alliantie moeten sluiten met bestaande groepen. Dan helpt stigmatiseren niet. De gemeente zou verre moeten blijven van de waardering van de bestaande situatie. Elke winkel die spontaan komt, moet stuk voor stuk beoordeeld worden op of die binnen de regels blijft. Ook in het rapport van Verweij-Jonker op de laatste pagina, staat deze aanbeveling niet expliciet genoemd.
Burgemeester Dijkma antwoordt korthedshalve bevestigend. Zij licht toe dat daar een complexiteit achter zit en dat het niet eenvoudig is. Het gemeentebestuur moet dit wel durven bespreken. Dat maakt dat het bestuur dingen moet durven zeggen.
- 1350 Tegelijkertijd moet voorkomen worden daarin te stigmatiseren. Zij vindt dat terecht opgemerkt. Die worsteling is te zien en zal ongetwijfeld ook gevoeld worden door de bewoners. Zij is benieuwd hoe de raad daarmee zal omgaan in de komende jaren. Participatie kent in die zin veel valkuilen. De suggestie wordt gewekt dat mensen over zaken beslissen, terwijl bekend is dat de bewoners onderling het ook niet eens zijn. In die zin blijft er altijd ontevredenheid. Die kan hier net zo goed op de loer liggen.
De burgemeester vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de chillplekken. Het korte antwoord op de vraag van mevrouw Assen is bevestigend dat de burgemeester

1360 in gesprek wil gaan. Dat gesprek zal ook gevoerd moeten worden met de nieuwe wethouder Jeugd. Bij die wethouder ligt in eerste instantie deze opgave. Zij wil bevorderen dat dit gaat gebeuren.

Gesproken is over camera-toezicht. Dat onderwerp komt ook terug in het rapport Verweij-Jonker. Het college doet dat risico-gestuurd en binnen kaders. Ook zij heeft het coalitieakkoord gelezen. Goed moet worden gezien wat wel en niet nodig is en wat effectief is. Zij wil blijven beredeneren waarom het stadsbestuur dit doet. Dat moet worden bekeken. De raad zal vanzelf weer nieuwe voorstellen krijgen gebaseerd op het nieuwe coalitieakkoord. De burgemeester zal hierop terugkomen op enig moment.

1370 De heer Van Steeg vroeg naar de Buurtvisie. De burgemeester bevestigt dat die gemaakt is in 2017.

De gevraagde duidelijkheid over de middelen is er gekomen met het coalitieakkoord. Dat zal inhoudelijk belegd moeten worden, ook in gesprek en in de komende tijd. Dat proces wordt ingegaan. De burgemeester kan niet tot op het aantal fte nauwkeurig de gevolgen ervan noemen. Daarvoor moet een programmamanager worden aangesteld. Dat is van belang om de alliantie te kunnen opbouwen.

1380 De burgemeester bevestigt richting mevrouw Fattal dat *de buurtalliantie en de jongeren daarin een plek geven* gerealiseerd moet worden. Wie de lead krijgt in de integrale aanpak, moet intern in het nieuwe college besproken worden. Er is ook een wijkwethouder in aantocht. Zij is hierin nauw betrokken, zeker op het onderwerp vanuit de invalshoek van de openbare orde en veiligheid.

1390 Met betrekking tot het bedelverbod is er sprake van een enorme historie in Utrecht, zegt de burgemeester richting de heer Maas. Dat maakt het ingewikkeld. Zij heeft eerder gezegd het bedelverbod niet voor bepaalde groepen te kunnen maken, wel is het mogelijk met beleid te handhaven. In de regelgeving van de APV is geen onderscheid te maken tussen de achtergronden van bedelaars. In de handhaving is hierin een subtiel onderscheid te maken. Dat was voor de meerderheid in de raad reden om uiteindelijk te willen afzien van dit instrument. Daarmee werd het politiek gezien niet een onderwerp om dit te kunnen doorzetten. De burgemeester weet niet hoe de verhouding ligt in de nieuwe raad. Dat moet op enig moment mogelijk nog een keer beproefd worden. Ten diepste zit in deze stad een sociaal gevoel en de burgemeester noemt Sint-Maarten in dat verband. De vraag is nu of er andere instrumenten zijn die ook zijn in te zetten. Hiermee rondt de burgemeester haar beantwoording af.

De voorzitter legt de vraag voor of de gestelde vragen allemaal beantwoord zijn.

Mevrouw Meerdling (VVD) heeft gevraagd hoe het bereik en gevolg in de komende vier jaar van de bestuurlijke acties actief te monitoren.

1400 **De heer Dijkstra** (EénUtrecht) miste het antwoord op de vraag op het duurzaam organiseren van de alliantie met de bewoners en ondernemers. Hij neemt aan dat dat terugkomt in de Buurtaanpak.

Burgemeester Dijkstra zet uiteen dat het laatste punt in de aanpak zit. Verweij-Jonker adviseert de gemeente de positieve energie te gebruiken. Dat is mogelijk nu de gemeente beschikt over middelen om iemand vanuit het college aan te stellen die dat gaat helpen bevorderen.

De monitoring vindt plaats. Er komt een meerjarenprogramma. Daarin zal het college de monitoring in beeld brengen. Dat kan met cijfers op basis van incidenten.

1410 Tegelijkertijd is dat niet alleszeggend. Het is ook een kwestie van beleving: hoe ervaren de inwoners het leefklimaat.

De voorzitter vraagt wanneer de raad dat meerjarenprogramma ongeveer kan verwachten zonder uit te zijn op een toezegging.

Burgemeester Dijkma antwoordt in het najaar.

De voorzitter concludeert dat hiermee de bespreking is afgerond.

Hij vraagt de agenderende partijen hoe zij hiermee verder willen.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft op dit punt geen moties. Zij zal dit via de monitoring volgen.

1420 **Mevrouw Assen** (PvdA) kan zich daarbij aansluiten.

De heer Bosch (PVV) sluit zich daarbij aan.

De heer Van Steeg (CDA) sluit zich daarbij aan.

De voorzitter concludeert dat dit onderwerp geen vervolg krijgt in de raad. Hij sluit de vergadering omstreeks 13.00 uur.

1430